ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε».

Ἔτος 76ον ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, 1940. Ἀριθ. 1

ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΩ ΕΤΕΙ

Οἱ ζῶντες σήμερον ἐν τῷ κόσμῳ σπανίως διέβησαν τὸ κατώφλιον ἑνὸς Νέου Ἔτους σκοτεινοτέρου καὶ θλιβερωτέρου ἐκείνου, εἰς τὸ ὁποῖον τώρα εἰσήλθομεν.

Καθ' ὅλον τὸ λῆξαν ἔτος 1939 τὰ νέφη βαθμηδὸν ἐπυκνώθησαν, ἕως οὗ ἐξέσπασεν ἡ καταιγὶς νέου πολέμου. Εἰς τοὺς περισσοτέρους παρατηρητὰς ἦτο φανερόν, ὅτι ἐφ' ὅσον ἐξηκολούθουν νὰ ἐνεργοῦν ἀκωλύτως αἱ σκότιαι δυνάμεις τῆς κτηνώδους βίας, τῆς ἐχθρότητος πρὸς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν, τῆς ἀπαρνήσεως παντὸς δικαίου, πάσης ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας καὶ πάσης ἠθικῆς ὑποχρεώσεως, ἡ ἀνθρωπότης ἐφέρετο μοιραίως πρὸς τὴν ἄβυσσον. Αἱ δυνάμεις τοῦ δικαίου, τοῦ ὀρθοῦ, τῆς λογικῆς καὶ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως ἐφαίνοντο ἀνίσχυροι, ἀπροετοίμαστοι καὶ ἀναποφάσιστοι, ἄλλως τε δὲ καὶ συνεκρατοῦντο ὑπὸ τοῦ φόβου μήπως δι' ἀποφασιστικῆς στάσεως προκαλέσουν τὴν σύρραξιν, τὴν ὁποίαν τὸ μέγιστον μέρος τῆς ἀνθρωπότητος ἐζήτει καὶ ηὔχετο νὰ παρακάμψῃ. Οἱ ἁπανταχοῦ τῆς γῆς εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ προσηύχοντο εἰς τὸν Θεόν, περιμένοντες ὅπως διά τινος ἐκτάκτου ἐκδηλώσεως τῆς Θείας Παντοδυναμίας, διά τινος θαύματος, οὕτως εἰπεῖν, ἀποσοβηθῇ ἡ τρομερὰ καταιγίς. Ἀλλὰ τῷ Θεῷ ἄλλως ἔδοξεν Αὐτὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον λογικὸν καὶ ἐλεύθερον νὰ ἐκλέγῃ μεταξὺ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ καὶ ὑπεύθυνον διὰ πᾶσαν ἐκλογήν του, ἵνα δικαίως ὑποστῇ καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς. Κρίνοντες δὲ μὲ τὸ πεπερασμένον μέτρον τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Θεὸς ἐθεώρησεν ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, εἰς αὐτὴν ἀπόκειται νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῆς ἀπειλῆς τῶν δυνάμεων τοῦ Πονηροῦ. Μήπως ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ὑπεσχέθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του ὅτι θέλει εἶσθαι μετ' αὐτῆς «πάσας τὰς ἡμέρας μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» καὶ ὅτι «πύλαι Ἅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς»; Ὅταν δὲ ὁ Θεὸς παρέχῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ μέσα τοῦ νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς μεθοδείας τοῦ Διαβόλου, δὲν συνειθίζει νὰ ἐπεμβαίνῃ θαυματουργικῶς χάριν τῆς ὑπερνικήσεως ταύτης.

Δυστυχῶς ἡ μὲν ἐπίγειος Ἐκκλησία ἐφάνη διστακτικὴ καὶ διῃρημένη, ἐστερημένη τῆς πίστεως ἐκείνης, ἥτις δύναται νὰ μετακινήσῃ ὄρη. Αἱ δὲ σκότιαι δυνάμεις, παρεξηγοῦσαι τὴν ἀδράνειαν αὐτῆς ὡς σημεῖον παρακμῆς, ἀπεθρασύνθησαν καὶ ἐπολλαπλασίασαν τὰς ἐπιθέσεις αὐτῶν πρὸς κατάρριψιν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ· οὕτω δὲ 21 μόλις ἔτη μετὰ τὸν φοβερὸν Παγκόσμιον Πόλεμον, ὅστις ἐπὶ τετραετίαν αἱματοκύλισε τὴν οἰκουμένην καὶ ὅστις ἠλπίζετο ὅτι θὰ ἐσωφρόνιζε τὴν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν, ἰδοὺ τώρα νέος πόλεμος ἐξερράγη, ὅστις ἀπειλεῖ νὰ πνίξῃ καὶ πάλιν τὸν κόσμον εἰς

τὸ αἷμα. Ἀληθῶς «ἐπληθύνθη ἡ ἀνομία καὶ ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν ἐψυχράνθη,» ὡς προεῖπεν ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς βαθμὸν ἀπείρως φοβερώτερον ἢ καθ' οἱανδήποτε ἄλλην καμπὴν τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας.

Διότι ἐὰν κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον ἤθελον ὑπερισχύσει αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους, θὰ ἐγκαθιδρυθῇ (τοὐλάχιστον καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην) ἡ ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ βία καὶ ἡ πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ τυραννία· ἡ ἀθεΐα καὶ νέα εἰδωλολατρεία θὰ κυριαρχήσουν ἐπὶ τῶν συνειδήσεων τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ ἀνθρώπινος πολιτισμὸς θὰ ὀπισθοδρομήσῃ κατὰ χίλια ἔτη. Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία θὰ τεθῇ ὑπὸ διωγμὸν πολὺ χειρότερον ἐκείνου, ὃν ὑπέστη κατὰ τοὺς πρώτους αὐτῆς αἰῶνας ἐκ μέρους τῆς κοσμοκρατείρας Ρώμης, πᾶσαι δὲ αἱ ἀνθρώπιναι ἐλευθερίαι καὶ τὰ ἀνθρώπινα δίκαια, ἅτινα ἐκερδήθησαν διὰ ποταμῶν αἱμάτων καὶ μακρῶν ἀγώνων, θὰ καταργηθοῦν. Περὶ τούτου κανεὶς ἂς μὴ ἀμφιβάλλῃ.

Τί πρέπει νὰ πράξωμεν οἱ Χριστιανοὶ σήμερον ἀπέναντι τοῦ φοβεροῦ τούτου κινδύνου; Πρέπει πρωτίστως νὰ ταπεινωθῶμεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅλοι ὅτι ἡ μάστιξ αὕτη, ἥτις ἐξαπελύθη κατὰ τοῦ κόσμου, εἶναι ἔνδειξις τῆς δικαίας Θείας ὀργῆς κατὰ τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι καὶ ὡς ἄτομα καὶ ὡς κοινωνίαι καὶ ὡς ἔθνη κατ' ὄνομα Χριστιανικὰ πολὺ ἀπεμακρύνθημεν τῶν ἀρχῶν καὶ διδασκαλιῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ εἰς τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην καὶ τὴν μετάνοιαν ἡμῶν πρέπει νὰ ἐπακολουθήσῃ ἐπιστροφὴ τῶν πάντων εἰς τὴν ὑπακοὴν τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπόφασις ὅπως ἐργασθῶμεν δι' ὅλων μας τῶν δυνάμεων ἅπαντες, ἄτομα καὶ κοινωνίαι καὶ λαοί, διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ δὲ Θεός, ὅστις εἶναι Θεὸς ἐλεήμων καὶ μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, θὰ εὐλογήσῃ τὰς προσπαθείας μας καὶ θὰ δώσῃ τὴν νίκην εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους τὸν καλὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀδελφοσύνης.

Ἐὰν τοιοῦτο πνεῦμα ἐπικρατήσῃ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν Χριστιανικῶν λαῶν, ἂς μὴ ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς ἐκβάσεως τοῦ παρόντος πολέμου. Αἱ δυνάμεις τῆς βίας, τῆς τυραννίας καὶ τῆς ἀθεΐας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπερισχύσουν. Ἡ δύναμις τοῦ δικαίου, τῆς χρηστότητος, τῆς ἐλευθερίας, εἶναι ἀκαταγώνιστος καὶ ἐν τέλει θὰ θριαμβεύσῃ. «Αὕτη ἡ νίκη, ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν!» Οὐδεὶς δύναται νὰ προΐδῃ ἂν ὁ ἀγὼν θὰ ἦναι μακρὸς ἢ βραχύς. Εἴθε τὸ τέλος τοῦ 1940 νὰ εὕρῃ τερματισμένον τὸν ἀπαίσιον τοῦτον πόλεμον! Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡ πάλη ὑπὲρ τῶν ὅσα θεωροῦμεν πολύτιμα ἤθελε παραταθῇ, ἂς ἤμεθα ἀπολύτως βέβαιοι περὶ τῆς τελικῆς κατατροπώσεως τῶν δυνάμεων τοῦ Πονηροῦ, ἵνα τότε μὲ κατάνυξιν καὶ πίστιν ἐπιδοθῇ ἡ ἀνθρωπότης εἰς τὴν ἵδρυσιν νέας τάξεως πραγμάτων, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ βασιλεύσῃ ὁ Χριστός! Γένοιτο!

Η ΑΓΑΠΗ ΩΣ ΕΝΔΥΜΑ

«Ἐνδύθητε τὴν ἀγάπην, ἥτις εἶναι σύνδεσμος τῆς τελειότητος» (Κολοσσ. γ' 14).

Ἡ Γραφὴ πολλάκις μᾶς παραγγέλλει νὰ ἐνδυθῶμεν διάφορα πράγματα, ἀκόμη δὲ καὶ πρόσωπα, ὅπως λ. χ. τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν (Ρωμ. ιγ'. 14) ἢ τὸν νέον ἄνθρωπον. Καθεὶς ἐννοεῖ ὅτι πρόκειται περὶ ἐκφράσεως μεταφορικῆς ἢ παραστατικῆς· διότι οὔτε τὰ πράγματα, ἐκτὸς ἂν ἦναι ὑφάσματα, οὔτε τὰ πρόσωπα, δύνανται νὰ γίνουν ἐνδύματα, ὥστε νὰ τὰ ἐνδυθῶμεν. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσωμεν τί ἐννοεῖ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅταν μᾶς προτρέπῃ νὰ ἐνδυθῶμεν τὸν Χριστὸν ἢ τὴν ἀγάπην ἢ σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, ἢ τὸν νέον ἄνθρωπον κ.τ.λ. Ἡ Γραφὴ εἰς τὰς προτροπὰς ταύτας ἐννοεῖ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον παριστάνει ἡ ἐνδυμασία.

Ἡ ἐνδυμασία μᾶς προφυλάττει ἀπὸ καιρικὰς μεταβολάς, μᾶς θερμαίνει ἢ μᾶς δροσίζει ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς καὶ πάντοτε προσδίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον μίαν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν, ἐκ τῆς ὁποίας κρίνομεν περὶ τῆς εὐπρεπείας, καλαισθησίας καὶ τῆς ὑλικῆς καὶ κοινωνικῆς θέσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος μεταχειρίζεται τὸ ἔνδυμα διὰ τὸν πραγματικὸν ἀντικειμενικὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον πληροῖ τὸ ἔνδυμα, καὶ ἀποφεύγει τὰς ἀκρότητας καὶ τὰς καλλωπιστικὰς ἐν γένει ὑπερβολὰς τῶν ἀνοήτων ἢ ἐλαφρῶν ἀνθρώπων. Καὶ οἱ ἐν Χριστῷ σώφρονες ἄνθρωποι εἶναι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἀνεγέννησε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ κατέστησε «συμμόρφους» πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ πρὸς τοιούτους ἀπευθύνεται ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅταν λέγῃ: «Ἐνδύθητε τὴν ἀγάπην, ἥτις εἶναι ὁ σύνδεσμος τῆς τελειότητος». Δηλαδή: Ἄς φαίνεται ἡ ἀγάπη ὡς τὸ ἔνδυμα τοῦ χαρακτῆρός σας, διὰ νὰ σκεπάζῃ τὰ ράκη τῆς ἰδιοτελείας, τῆς ἐγωπαθείας, τῆς ἀδιαφορίας, τῆς ἐχθρότητος καὶ ἐν γένει τῆς ἁμαρτίας, ἐκδηλουμένης εἰς φθόνον καὶ φόνον καὶ ἔριδα καὶ πᾶσαν ἄλλην κακίαν. Ὄχι δὲ μόνον νὰ τὰ σκεπάζῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ καταπνίγῃ καὶ συγχρόνως νὰ σᾶς προφυλάττῃ ἀπὸ τὰς ἐπιβουλάς των. Μόνον οὕτω θὰ δύναται ὁ Χριστιανὸς ὡς τέκνον τοῦ Θεοῦ νὰ ἦναι ἄξιος τοῦ ὀνόματος τὸ ὁποῖον φέρει. Ἐνδύθητε λοιπὸν τὴν ἀγάπην: α) Διότι εἶναι ἡ φύσις τοῦ εἶναι ἡ μόνη ἑνωτικὴ καὶ συνεργατικὴ δύναμις ἐν τῷ κόσμῳ· καὶ γ) διότι εἶναι Θεοῦ· β) διότι ὁ σύνδεσμος τῆς τελειότητος.

Ι. ***Η ἀγάπη εἶναι ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ.*** Μᾶς λέγει ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ Α'. ἐπιστολῇ του ὅτι ὁ «Θεὸς εἶναι ἀγάπη καὶ ὅστις μένει ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ» (κεφ. δ'. 16). Ἡμεῖς, λέγει ὁ Πέτρος ἐν τῇ Β'. ἐπιστολῇ του (κεφ. α'. 4) «γινόμεθα κοινωνοὶ θείας φύσεως», δηλ. μετέχομεν τῆς θείας φύσεως. Δὲν ὑπάρχει ἄλλο στοιχεῖον τῆς ἀναγεγεννημένης Χριστιανικῆς ἡμῶν ζωῆς, ἐκτὸς τῆς ἀγάπης, τὸ ὁποῖον νὰ μαρτυρῇ περὶ τῆς ἰδιότητός μας ταύτης. Ὅπως ὁ Θεὸς διὰ τῆς ἀγάπης Του περιβάλλει τὸ σύμπαν καὶ ἐν παντὶ βλέπομεν τὸν δάκτυλον καὶ τὸν βραχίονα Αὐτοῦ, οὕτω καὶ ὁ πιστὸς διὰ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ ἐκδηλώνει εἰς κάθε τι τὴν ἀγάπην

Ὁ Θεός, ὡς ἀγάπη ἄπειρος, ἀπευθύνεται πρὸς πάντας ἀνεξαιρέτως. «Ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους». Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐνεσαρκώθη εἰς τὸν Υἱόν Του, τὸν Λυτρωτὴν ἡμῶν ὅστις μᾶς ἀπεκάλυψε τὸ πλήρωμα τῆς ἀγάπης ταύτης, ὅταν μᾶς ὡμίλησε περὶ τοῦ Θεοῦ ὡς Πατρὸς φιλοστόργου. Διότι ἡ ἰδιότης τοῦ Πατρὸς εἶναι ὅ,τι ἡμεῖς ὡς ἄνθρωποι γνωρίζομεν περὶ τῆς ἀφιλοκερδοῦς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὡς ἐνσάρκωσις τῆς ἀγάπης ταύτης, ἐκάλεσε τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα εἰς σωτηρίαν. Δι' Αὐτὸν οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοί, ὅλοι οἱ περιφρονηθέντες καὶ ἀπόβλητοι τῆς κοινωνίας, ἦσαν ἀντικείμενα τῆς ἀγάπης Του, διότι αὐτοὶ πρὸ παντὸς εἶχον ἀνάγκην τῆς ἀγάπης, διὰ νὰ θερμανθῇ ἡ ψυχρὰ καὶ ἁμαρτωλὴ ψυχή των.

Πρὸς αὐτούς, δηλ. πρὸς αὐτὰ τὰ στρώματα τῆς κοινωνίας, πρέπει νὰ στρέφεται ἡ προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι παραγγέλλονται νὰ «ἐνδυθοῦν τὴν ἀγάπην». Τί θὰ 'πῇ Χριστιανικὸς κόσμος χωρὶς ἀγάπην; Θὰ 'πῇ ἐνθάρρυνσις ὅλων τῶν ἀνατρεπτικῶν ἐκδηλώσεων στοιχείων τινῶν τῆς κοινωνίας, τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον ἔμειναν ἔξω καὶ ἐγκατελείφθησαν μακρὰν πάσης ἐκδηλώσεως ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ περιεφρονήθησαν καὶ ὑπέστησαν τὴν ἄστοργον καὶ ἀσύγγνωστον ἐκμετάλλευσιν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι φέρουν, δυστυχῶς, τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, πρὸς τὸν Ὁποῖον τίποτε δὲν τοὺς συνδέει.

Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος παραγγέλλεται νὰ ἐνδύηται τὴν ἀγάπην, τουτέστι ***τὸν Θεόν***, πρέπει νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἀντιπροσωπεύει ἐπὶ τῆς γῆς τὸν Θεὸν καὶ ὅτι Αὐτοῦ τὴν ἀγάπην πρέπει νὰ ἐκδηλώνῃ εἰς τὴν καθημερινὴν ἀναστροφήν του, ἁπλούστατα διότι εἶναι «κοινωνὸς θείας φύσεως» ἐνδυόμενος τὴν ἀγάπην.

ΙΙ. ***Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ μόνη ἑνωτικὴ δύναμις εἰς τὸν κόσμον.*** Ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι ἀποτελοῦμεν ἓν σύνολον· εἴμεθα συνδεδεμένοι ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον· εἴμεθα ὑπεύθυνοι ὁ εἷς διὰ τὸν ἄλλον, διότι εἴμεθα φύλακες ἀλλήλων. Αὐτὴ εἶναι μία ὑψηλὴ καὶ ἰδεώδης ἄποψις τῆς ζωῆς καὶ τῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ὁ ἀρχικῶς σκοπός, δι' ὃν ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος καὶ ἔλαβε τὴν παραγγελίαν νὰ αὐξάνῃ καὶ νὰ πληθύνηται καὶ νὰ κατακυριεύσῃ τὴν γῆν. Βεβαίως ἡ εὐλογία αὕτη δὲν ἐδόθη διὰ νὰ συγκρούεται ὁ εἷς μετὰ τοῦ ἄλλου. Καὶ βλέπομεν, ἀμέσως κατὰ τὰ πρῶτα βήματα τοῦ ἐκπεσόντος ἀνθρώπου, νὰ παραπαίῃ καὶ νὰ ἐργάζηται τὴν ἐξόντωσιν καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀδελφοῦ του, δικαιολογῶν τὴν στάσιν του μὲ τὴν φρικώδη ἐκείνην δικαιολογίαν: «Μήπως ἐγὼ εἶμαι φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου;» Ἡ ἐρώτησις ὅμως τοῦ Θεοῦ: «ποῦ εἶναι Ἄβελ, ὁ ἀδελφός σου», ἐσήμαινεν ὅτι πραγματικῶς ἦτο φύλαξ καὶ φρουρὸς τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ὡς ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἰδικήν του ἀσφάλειαν καὶ εὐημερίαν, ὤφειλε νὰ φροντίζῃ διὰ παντὸς τρόπου καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ εὐημερίαν τοῦ ἀδελφοῦ του.

Τί εἶναι ὁ κόσμος σήμερον μὲ τὰ ἔθνη καὶ ἐθνάρια τὰ ἀντιπαρατασσόμενα ἐναντίον ἀλλήλων; Εἶναι εἷς κυκεὼν διαλύσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως, ἀκριβῶς ἐπειδὴ λείπει ἀπὸ τοὺς πλειοτέρους ἡ μόνη ἑνωτικὴ δύναμις, ***ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.*** Καλὰ εἶναι τὰ συνεργατικὰ σωματεῖα· ἀλλὰ πέραν τοῦ συμφέροντος—τὸ ὁποῖον

σχεδὸν πάντοτε συγκρούεται πρὸς τὸ τοῦ ἄλλου—κανὲν ἄλλον συνδετικὸν στοιχεῖον δὲν περιέχουν καὶ συνεπῶς δὲν δύνανται νὰ σταθοῦν. «Πᾶσα βασιλεία», λέγει ὁ Χριστός, «διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται». Αὐτὸ ἀληθεύει καὶ διὰ πᾶσαν ὀργάνωσιν, ἥτις δὲν ἔχει ὡς βάσιν καὶ συνεκτικὸν δεσμὸν τὴν ἀγάπην—τὴν μόνην ἑνωτικὴν δύναμιν.

Δὲν ἐβαρύνθης, κόσμε, τὰς συγκρούσεις καὶ τὰς καταστροφάς, τὰς ὁποίας ἐνέσπειρες εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Δὲν ἐβαρύνθης ἀκόμη, κόσμε Χριστιανικὲ (κατ' ὄνομα μόνον), τὰ κακουργήματα, τὰ ὁποῖα διέπραξες ὑπὸ τὴν σημαίαν δῆθεν τοῦ Χριστοῦ—τῆς ἐνσαρκώσεως τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ ἑνώνῃ, ὄχι νὰ χωρίζῃ, νὰ ὁδηγῇ εἰς σύμπραξιν διὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, ὄχι νὰ προσπαθῇ νὰ ἐξοντώσῃ.

Εἶναι καιρὸς ὁ Χριστιανικὸς κόσμος νὰ μελετήσῃ μὲ ἐπιμέλειαν τὴν τελευταίαν προσευχὴν τοῦ Χριστοῦ πρὸ τῆς ἐξόδου Του ἐκ τοῦ κόσμου. «Διὰ νὰ ἦναι πάντες ἕν». Ποῖοι; Ὅσοι ἐπίστευσαν καὶ ἐδέχθησαν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς ἀτομικὸν Σωτῆρά των, ὅσοι παραγγέλλονται τώρα ὑπὸ τοῦ Παύλου νὰ ἐνδύωνται τὴν ἀγάπην, νὰ καλλιεργοῦν τὴν ἀγάπην, νὰ ἐκδηλώνουν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς ἀλλήλους, διὰ νὰ ἦναι ἓν καὶ διὰ νὰ συνεργάζωνται μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μετ' ἀλλήλων ὄχι διὰ τὴν καταστροφὴν ἀλλὰ διὰ τὴν οἰκοδομὴν ἀλλήλων, ὄχι διὰ τὴν ἐξόντωσιν ἀλλὰ διὰ τὴν συνεργασίαν μετ' ἀλλήλων. Ὁ Θεὸς ἐνήργησε τόσον θαυμασίως, ὥστε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κατέστρεψεν ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἁμαρτίας του νὰ τὸ στηρίζῃ ὁ Χριστὸς ἐπὶ στερεωτέρων βάσεων διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς προσκλήσεως πάντων, ὅσοι φέρουν τὸ ὄνομά Του, νὰ ἐνδύωνται τὴν ἀγάπην ὡς τὴν μόνην ἑνωτικὴν δύναμιν εἰς τὸν ταλαίπωρον τοῦτον κόσμον.

III. ***Ἡ ἀγάπη ὁ σύνδεσμος τῆς τελειότητος.*** Οἱ φιλόσοφοι καὶ οἱ ἠθικολόγοι ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ ὅλων τῶν αἰώνων διεκήρυξαν, ἐν τῷ μέτρῳ τῆς κατανοήσεως τοῦ προβλήματος τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ τῆς ἀνθρωπίνης προόδου, ὅτι προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ τελειοποίησις ἤ, ὅπως τὸ ἐκφράζει ὁ Ἀριστοτέλης, ἡ ἐξομοίωσις πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ πέραν τῆς ἀνακαλύψεως τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀληθείας δὲν ἠδυνήθησαν δυστυχῶς νὰ προχωρήσουν, ὥστε νὰ ὑποδείξουν καὶ τὰ μέσα πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ μεγάλου τούτου προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ὅτι δὲν εἶπον τίποτε διὰ τοῦ τρόπου πρὸς ἐπιτυχίαν, ἀλλ' ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποδείξουν τὸ τοιοῦτον, ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη, ὡς φύσις τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἐντελῶς ἄγνωστος εἰς αὐτούς. Ἦτο δὲ ἄγνωστος, διότι κανεὶς ἄνθρωπος δὲν ἦτο εἰς θέσιν ν' ἀνακαλύψῃ αὐτήν. Μόνον Θεός, ὡς εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἀπεκάλυψε τὸν Θεὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸ μέσον, τὸ μόνον μέσον, πρὸς τὴν τελειότητα, πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ τείνῃ ὁ ἄνθρωπος,

Σημειώσατε τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας χρησιμοποιεῖ ὁ Ἀπόστολος ***(σύνδεσμος τῆς τελειότητος)***. Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ μόνη ἑνωτικὴ δύναμις εἰς τὸν κόσμον. Ὡς τοιαύτη, εἶναι εἷς κρῖκος, εἷς σύνδεσμος, ὅστις συνδέει πάντα ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεόν· ἔπειτα

αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς συνδεομένους πρὸς τὸν Θεόν, τοὺς συνδέει καὶ πρὸς ἀλλήλους κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἐνῷ οἱ φυσικώτεροι ἐπίγειοι δεσμοὶ διαλύονται μετὰ δύο ἢ τρεῖς τὸ πολὺ γενεάς, οἱ δεσμοὶ τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης, ὅσον παρέρχονται αἱ γενεαὶ καὶ οἱ αἰῶνες, καθίστανται ἰσχυρότεροι· διότι εἶναι δεσμοὶ ἀγάπης. Καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἀγάπη συνδέει τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὸν ἄπειρον καὶ τέλειον Θεόν, γίνεται ὁ σύνδεσμος τῆς τελειότητος. Βεβαίως μόνον ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἀποκτᾷ τὴν κοινωνίαν τῆς Θείας φύσεως, δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σύνδεσμον τῆς τελειότητος. Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ὁ ἐνδυόμενος τὴν ἀγάπην. Ὁ ζῶν καὶ κινούμενος καὶ ὑπάρχων ἐν τῇ ἀγάπῃ· ὁ καλλιεργῶν καὶ ἐκδηλῶν εἰς κάθε του σχέσιν, εἰς κάθε του περίστασιν τὴν ἀγάπην ὡς δύναμιν ἑνωτικήν, ὡς χαρακτῆρα πραγματικόν, ὡς ἐκδήλωσιν ζωῆς, ὡς ἔνδυμα, ἀποδεικνύει φανερὰ πλέον ὅτι κατενόησε τὸ μυστικὸν τῆς ζωῆς καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς Χριστιανικῆς τελειότητος. «Τέλειοι γίνεσθε διότι ὁ Πατήρ σας ὁ οὐράνιος εἶναι τέλειος».

Εἴθε τὴν τελειότητα αὐτὴν νὰ ἐπιδιώξωμεν κατὰ τὸ ἀρξάμενον Νέον Ἔτος πάντες οἱ φέροντες τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ! Ἀμήν.

† ***Π. Γ. Λογγινίδης.***

ΔΙΑΤΙ ΜΑΣ ΕΛΑΒΕΝ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

«Οὐχὶ ὅτι ἔλαβον ἤδη τὸ βραβεῖον ἢ ἔγινα ἤδη τέλειος· τρέχω ὅμως κατόπιν, ἴσως λάβω αὐτό, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐλήφθην ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». (Φιλιππ. γ΄. 12).

Δύο δυνάμεις παρουσιάζονται ἐνεργοῦσαι εἰς πᾶσαν ψυχήν, τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ—ἡ δύναμις τῆς ἀγάπης Του, ἡ ὁποία κινεῖται διὰ νὰ μᾶς καταλάβῃ—καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἔχει ληφθῆ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ — ἡ δύναμις, τὴν ὁποίαν δίδει ἡ ἐντὸς ἡμῶν νέα ὁρμὴ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ — ἡ ὁποία κινεῖται εἰς τὸ νὰ «λάβῃ», νὰ κατακτήσῃ, ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ προσωπικότης τοῦ ἀνθρώπου παρουσιάζεται ὡς κάποιον φρούριον, τὸ ὁποῖον ἔρχεται νὰ κατακτήσῃ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ ἀγάπη Του εἶναι τὸ μέσον, ὅπερ χρησιμοποιῇ διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ψυχήν μας καὶ ἐκεῖ νὰ ἐγκατασταθῇ ὡς Βασιλεὺς καὶ Κύριος.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τοὺς λόγους τῆς ὡς ἄνω περικοπῆς ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι αὐτὸς εἶχεν ἤδη καταληφθῆ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διατυπώνει τὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον ἐπεδίωκε νὰ πραγματοποιήσῃ: «Τρέχω κατόπιν, ἴσως λάβω αὐτό, ***διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐλήφθην*** ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ». Ἄς ἐξετάσωμεν πρῶτον πῶς ὁ Παῦλος «ἐλήφθη» καὶ δεύτερον διὰ ποῖον σκοπὸν «ἐλήφθη». Ἄς προσπαθήσωμεν δὲ νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν πεῖραν τοῦ Ἀποστόλου εἰς τὴν ἰδικήν μας περίπτωσιν. Διότι ὁ αὐτὸς Κύριος λαμβάνει καὶ ἡμᾶς διὰ τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἔλαβε καὶ τὸν Παῦλον.

Ι. ***Ὁ Παῦλος ὄντως κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.*** Γνωρίζομεν πολὺ καλὰ τὴν ἱστορίαν ἐκ τῶν ἀφηγήσεων αὐτοῦ τοῦ Ἀποστόλου. Ἔβαινε πρὸς τὴν Δαμασκὸν διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸν διωγμὸν ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν. Καὶ ἐκεῖ καθ' ὁδὸν ἡ παντοδύναμος χάρις τοῦ Χριστοῦ τὸν ἐσταμάτησε καὶ τὸν ᾐχμαλώτισε. Χειραγωγούμενος ὁδηγεῖται εἰς ἕνα ταπεινὸν ὑπηρέτην τοῦ Θεοῦ – τὸν Ἀνανίαν – ὁ ὁποῖος θὰ ἦτο μεταξὺ τῶν θυμάτων του, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ ὁδηγίας. Ὁ οὐράνιος Βασιλεύς, προκειμένου νὰ συλλάβῃ τὸν Παῦλον, δὲν ἀπέστειλεν ἔνταλμα συλλήψεως, οὔτε ἄλλα ὄργανά Του· ἦλθεν ὁ ἴδιος, ἐλάλησεν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν Παῦλον· διὰ μιᾶς τὸν ὑπεχρέωσε νὰ ὑποκύψῃ καὶ νὰ τὸν ἀποκαλέσῃ Κύριον, τοῦ ἀπέδωκε τὴν πραγματικὴν ἐλευθερίαν του καὶ τὸν ἐξαπέστειλε νέον ἄνθρωπον πλέον, νὰ κηρύξῃ τὴν πίστιν, τὴν ὁποίαν ἕως τότε ἐζήτει νὰ καταπνίξῃ.

Καὶ μήπως πολλοὶ ἐξ ἡμῶν δὲν ἐνθυμούμεθα πῶς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς συνέλαβεν, ἐνῷ ἐβαδίζομεν εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς μὲ κατεύθυνσιν τελείως ἀντίθετον ἀπὸ τὴν ἰδικήν Του, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης Του εἵλκυσε τὰς ψυχάς μας καὶ μᾶς ἔκαμε νὰ κλίνωμεν γόνυ καὶ νὰ τὸν ἀποκαλέσωμεν Κύριον; Αὐτὸς ὁ ἴδιος μέχρι τῆς σήμερον σπεύδει νὰ μᾶς σταματήσῃ, νὰ μᾶς καλέσῃ εἰς ὑπακοήν· καὶ ἡμεῖς, αἰχμάλωτοι πλέον τῆς ἀγάπης Του, ἀναφωνοῦμεν: «Κύριε, καὶ ἂν μᾶς ἀφίνῃς ἐλευθέρους νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ Σοῦ, πρὸς τίνα θέλομεν ὑπάγει; λόγους ζωῆς αἰωνίου ἔχεις» (Ἰωάν. ς'. 68).

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν προσβάλλει τὴν ἐλευθερίαν μας, ὅταν μᾶς καλῇ νὰ Τὸν ἀκολουθήσωμεν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης Του ἐπιδρᾷ κατὰ τοιοῦτον τρόπον εἰς τὰς καρδίας μας, ὥστε ἑκουσίως παραδιδόμεθα εἰς Αὐτόν. Τὸ ἐρώτημα, ὅπερ πρέπει νὰ θέσῃ ἕκαστος εἰς τὸν ἑαυτόν του, εἶναι: «Ἔχω ληφθῆ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ; ἔχει κατακτήσει τὴν καρδίαν μου διὰ τῆς ἀγάπης Του; ἰδού, Ἐκεῖνος κατῆλθεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μὲ σκοπὸν νὰ καταλάβῃ τὴν ψυχήν μου· ἐμπορῶ νὰ ἀντισταθῶ εἰς τὰς προσκλήσεις τῆς ἀγάπης Του καὶ νὰ ἀντιδρῶ εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς χάριτός Του; δύναμαι νὰ ἀναφωνήσω μετὰ πεποιθήσεως, ὡς ὁ Παῦλος, «ἐλήφθην ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»;

Ὁ Παῦλος, ἀφοῦ ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, ***ἤλλαξε κατεύθυνσιν, ἀνεκάλυψε νέαν δύναμιν,*** ἡ ὁποία τὸν ἐκυβέρνησε καθ' ὅλην τὴν μετέπειτα ζωήν του. Ἐπειδὴ τὸν παρέλαβεν ὁ Χριστός, ἤρχισε νέαν ζωήν, πολὺ διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν προηγουμένην του ζωήν. Ἐμόρφωσε τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ζωὴ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἀποστασίας ἔχει ὡς τέλος τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν. Καὶ ὁ μόνος του πόθος ἦτο νὰ γνωρίσῃ περισσότερον τὸν Χριστόν, νὰ γείνῃ μέτοχος τῶν παθημάτων Του καὶ κοινωνὸς τῆς δυνάμεως τῆς ἀναστάσεώς του. «Ζῶ δι' ἐκεῖνον, ὅστις ἀπέθανε δι' ἐμέ. Δὲν δύναμαι, δὲν τολμῶ, οὔτε θέλω νὰ Τὸν ἀφήσω. Μὲ ἔλαβεν, εἶμαι ἰδικός Του διὰ παντός». Τοιοῦτος πρέπει νὰ ἦναι ὁ δεσμός μας μὲ τὸν Σωτῆρα.

ΙΙ. Ἄς ἴδωμεν τώρα ***διὰ τίνα σκοπὸν ὁ Παῦλος ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ.***

Τὸν παρέλαβε διὰ νὰ τὸν κάμῃ ***νέον ἄνθρωπον.*** Δὲν τὸν ἐκάλεσε διὰ νὰ τοῦ δώσῃ ἁπλῶς ὡρισμένας ἀποκαλύψεις, ἀλλὰ διὰ νὰ τοῦ δώσῃ νέαν καρδίαν. Πολλοὶ εὑρισκόμεθα μὲ διχασμένην καρδίαν, διότι δὲν ἀφίνομεν τὸν Χριστὸν

νὰ κατακτήσῃ τελείως τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ μᾶς ἀναπλάσῃ ριζικῶς. Ἐκλαμβάνομεν τὸν Χριστὸν ὡς ἐπιδιορθωτὴν τῆς ζωῆς μας. Ἀλλ' Ἐκεῖνος εἶναι Δημιουργὸς καὶ ὅταν ἔρχεται εἰς τὴν ψυχήν μας, ἐννοεῖ νὰ ἀναφωνήσῃ: «Ἰδού, κάμνω νέα τὰ πάντα!».

Ὁ Ι. Χριστὸς ἔλαβε τὸν Παῦλον ***διὰ νὰ τὸν κάμῃ ὅμοιον πρὸς Ἑαυτόν.*** Ἡ πρόσκλησις τοῦ Θεοῦ σκοπεῖ νὰ μᾶς κάμῃ συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ. Ποῖον βραβεῖον πολυτιμότερον δυνάμεθα νὰ ἐπιθυμήσωμεν; Ὅμοιοι μὲ τὸν Χριστόν! Ἂς σπεύσωμεν πρὸς κατάκτησιν τοῦ μεγάλου τούτου βραβείου. Δυστυχῶς πόσοι ἐξ ἡμῶν εἴμεθα μᾶλλον γελοιογραφίαι (καρικατοῦρες) τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ! Λέγουν διὰ τὸν Ἰνδὸν Χριστιανὸν ἱεραπόστολον Σούνταρ Σίν, ὅτι τόσον ἔλαμπε τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ὥστε πολλοί, οἵτινες τὸν ἔβλεπον, ἔλεγον: «Εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν Χριστόν!» Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς ἔλαβεν ὁ Κύριος: «Τοῦτο εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμός σας». «Ἅγιοι γίνεσθε, διότι ἐγὼ εἶμαι ἅγιος».

Ὁ Χριστὸς ἔλαβε τὸν Παῦλον ***διὰ νὰ τὸν κάμῃ μάρτυρα.*** «Διὰ τοῦτο ἐφάνην εἰς σέ, διὰ νὰ σὲ καταστήσω ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα καὶ ὅσων εἶδες καὶ περὶ ὅσων θέλω φανερωθῆ εἰς σέ» (Πράξ. κς'. 16). Τοῦ ἔδωκεν ὡρισμένην πεῖραν, διὰ νὰ τὸν διακηρύξῃ. Τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἐδέχθη, δὲν ἦτο προωρισμένον νὰ τεθῇ ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνοστάτην καὶ νὰ φέγγῃ εἰς τοὺς μακρὰν καὶ τοὺς πλησίον. Ὅσα εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν παρὰ τοῦ Χριστοῦ, προσκαλούμεθα νὰ τὰ μεταδώσωμεν. Ἐκεῖνος, ὅστις μᾶς προσεκάλεσε, μᾶς ἐξαποστέλλει. Δὲν ἔχομεν καμμίαν ἀποστολὴν ἐφ' ὅσον Ἐκεῖνος δὲν μᾶς παρέλαβεν· ἀλλ' ἐὰν μᾶς ἐκάλεσε καὶ ἀπεκάλυψεν Ἑαυτὸν εἰς ἡμᾶς, δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ διαλαλῶμεν ὅσα εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν. Μᾶς ἐξηγόρασε καὶ μᾶς ἔσωσε, διὰ νὰ μᾶς χρησιμοποιήσῃ ὡς ὄργανά Του πρὸς σωτηρίαν καὶ ἄλλων ψυχῶν.

Ἀλλ' ἀκόμη ὁ Χριστὸς ἔλαβε τὸν Παῦλον καὶ τὸν προσεκάλεσε, διὰ ***νὰ πάθῃ πρὸς χάριν Του.*** Αὐτὸ εἶναι τὸ δυσκολώτερον σημεῖον τῆς κλήσεώς μας. Καὶ ὅμως εἶναι ἀπὸ τὰ ἐνδοξώτερα τῆς Χριστιανικῆς πείρας. «Ἐγὼ θέλει δείξει εἰς αὐτὸν ὅσα πρέπει νὰ πάθῃ ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου» (Πράξ. θ'. 16), εἶπεν ὁ Κύριος διὰ τὸν Παῦλον. «Εἰς ὑμᾶς ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ νὰ πιστεύητε εἰς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ πάσχητε ὑπὲρ αὐτοῦ». Ἐὰν ἦναι τιμὴ νὰ ὑπηρετῶμεν τὸν Χριστὸν διὰ τῆς ὁμολογίας μας καὶ τῆς ζωῆς μας, εἶναι ἔτι ὑψηλοτέρα τιμὴ νὰ Τὸν ὑπηρετῶμεν διὰ τῶν παθημάτων μας. Καὶ οὐδεμία ἄλλη ὁδὸς μᾶς ὁδηγεῖ εὐκολώτερον εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τῆς κλήσεώς μας ἐν Χριστῷ, τῆς κατακτήσεως δηλαδὴ τοῦ οὐρανίου βραβείου, ὅσον ἡ ***ὁδὸς τῶν δυσκολιῶν καὶ τῶν θλίψεων.*** Ὁ Παῦλος ἔσπευδε νὰ δαπανηθῇ, δὲν ἐλογάριαζε πολύτιμον τὴν ζωήν του· ἤρκει δι' αὐτὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ἐξετέλει τὸν ὑψηλὸν προορισμόν του: «Τρέχω κατόπιν, ἴσως λάβω αὐτό, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐλήφθην ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Τέλος, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔλαβε τὸν Παῦλον διὰ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ ***εἰς τὴν ἀνάστασιν ἐκ τῶν νεκρῶν.*** Ὦ! Ὁποῖος πόθος ἔφλεγε τὴν ψυχὴν τοῦ Απο-

στόλου νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἔνδοξον ἐκεῖνο τέρμα! Νὰ λάβῃ τὸ νέον πνευματικὸν σῶμα, ἐλεύθερον ἀπὸ τοὺς σκόλοπας καὶ τὰς ἀδυναμίας τῆς σαρκός, ὅμοιον μὲ τὸ ἔνδοξον σῶμα τοῦ Κυρίου Του! Ὅταν ἡ σάλπιγξ ἠχήσῃ καὶ ὁ Κύριος ἐγείρῃ τοὺς ἰδικούς Του πρῶτον, θὰ ἐγερθῶμεν καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν, διὰ νὰ ἴδωμεν Αὐτὸν καθὼς εἶναι, καὶ νὰ ἤμεθα καὶ ἡμεῖς ὅμοιοι μὲ Αὐτόν; Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς παρέλαβε. Τὸ ἔχομεν ἐννοήσει; Ποθοῦμεν τὴν ἡμέραν τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ; Ἑτοιμαζόμεθα δι' αὐτήν;

Εἴθε τὸ ἴδιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐθέρμαινε καὶ ἐκίνει τὴν καρδίαν τοῦ Παύλου, νὰ θερμαίνῃ καὶ τὰς ἰδικάς μας καρδίας, ὥστε μὲ τὴν ἰδίαν ὁρμήν, λησμονοῦντες τὰ ὀπίσω καὶ ἐπεκτεινόμενοι πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, νὰ τρέχωμεν πρὸς τὸν σκοπὸν διὰ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ!

Μιχ. Β. Κυριακάκης.

Ο ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ὑπὸ ALEXANDER BALMAIN BRUCE, D. D.
Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν Γλασκώβῃ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ κατ' ἐπιτομήν)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1ον

Αἱ πρῶται ἀρχαί.

(Ἰωάν. α'. 29—51)

Ἡ ὡς ἄνω περικοπὴ τῆς Εὐαγγελικῆς ἱστορίας εἶναι ἐνδιαφέρουσα ὅπως ὅλαι αἱ πρῶται ἀρχαὶ πραγμάτων, ἅτινα ἐξειλίχθησαν ἐκ μικρῶν εἰς μεγάλα. Εἰς αὐτὴν βλέπομεν τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὰ σπάργανά της, τὸ πρῶτον ἄνθισμα τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, τὰς πρώτας ταπεινὰς ἀρχὰς τῆς μετέπειτα μεγαλοπρεποῦς καὶ παγκοσμίου βασιλείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πᾶσα ἀρχὴ φαίνεται κάπως ἄσημος, καὶ οὐδεμία ἀρχὴ ὑπῆρξεν ἀσημοτέρα τῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ πρώτη συνάντησις Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου μὲ πέντε ἀσήμους ἄνδρας—τὸν Ἀνδρέαν, τὸν Πέτρον, τὸν Φίλιππον, τὸν Ναθαναὴλ καὶ ἕνα ἀνώνυμον πέμπτον—πόσον φαίνεται ἀσήμαντος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Χριστ. Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κόσμου! Διότι ἐνταῦθα πρόκειται οὐχὶ περὶ ἐπισήμου κλήσεως εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἔργον οὔτε περὶ τῆς ἐνάρξεως μιᾶς μονίμου μαθητείας, ἀλλὰ τὸ πολὺ περὶ τῆς ἀρχῆς μιᾶς μετὰ τοῦ Ἰησοῦ γνωριμίας ἀνθρώπων τινῶν, οἵτινες κατόπιν ἐγένοντο μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι Αὐτοῦ. Οὐδόλως λοιπὸν παράδοξον ὅτι τὰ ἐν τῇ ὡς ἄνω περικοπῇ ἱστορούμενα οὐδόλως μνημονεύονται εἰς τὰ τρία ἄλλα Εὐαγγέλια, τὰ «συνοπτικὰ» λεγόμενα.

Δύναταί τις μάλιστα νὰ ἀπορήσῃ πῶς ὁ Ἰωάννης, ὁ συγγραφεὺς τοῦ τετάρτου Εὐαγγελίου, γράφων τόσα ἔτη μετὰ τοὺς ἄλλους Εὐαγγελιστάς, ἐθεώρησεν ἄξια ἐξιστορήσεως τὰ τῆς πρώτης ταύτης συναντήσεως τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῶν πέντε ἐκείνων, οἵτινες κατόπιν ἐγένοντο μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι Αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ

ἀπορία αὕτη αἴρεται, ὅταν σκεφθῶμεν ὅτι τὰ ἐν λόγῳ γεγονότα εἶχον προσωπικὸν ἐνδιαφέρον ὅλως ἰδιαίτερον διὰ τὸν Ἰωάννην, διότι εἶναι γενικῶς παραδεδεγμένον ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ ἀνώνυμος πέμπτος μαθητὴς τῆς ὡς ἄνω περικοπῆς, (1) ἐνῷ οἱ ἄλλοι Εὐαγγελισταὶ δὲν ἦσαν μεταξὺ τῶν πέντε τούτων μαθητῶν.

Ἡ σκηνή, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβε χώραν τὸ γεγονὸς τοῦτο τῆς πρώτης συναντήσεως τοῦ Ἰησοῦ μετὰ πέντε ἐκ τῶν μετέπειτα μαθητῶν Του, εὑρίσκετο εἰς τὴν Περαίαν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου εἰς σημεῖόν τι περὶ τὸ τέρμα αὐτοῦ, ὅπου ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, κατελθὼν ἐκ τῆς ἐρήμου, ἤρχισε νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ βαπτίζῃ, καὶ ὅπου πολλοὶ προσήρχοντο νὰ τὸν ἀκούσουν, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ πέντε οὗτοι Γαλιλαῖοι. Εἰς τὰς ὁμιλίας του ὁ Ἰωάννης συχνάκις ἀνέφερεν ἕν ἀνώνυμον πρόσωπον, ὅπερ ἔμελλε νὰ ἔλθῃ μετ' αὐτόν. Ἑαυτὸν ἐχαρακτήριζεν «ὡς φωνὴν βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου», Ἄλλοτε δὲ πάλιν εἶπεν: «Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ἐν ὕδατι, ἐν μέσῳ δὲ ὑμῶν ἵσταται ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζετε· αὐτὸς εἶναι ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος...οὗτινος ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λύσω τὸ λωρίον τοῦ ὑποδήματος». Αἱ τοιαῦται ἐκφράσεις τοῦ Βαπτιστοῦ εἶχον τὸ ἀποτέλεσμα (ὅπως καὶ ὁ Ἰωάννης ἐσκόπει νὰ ἔχουν) νὰ γεννηθῇ εἰς τοὺς μαθητάς του ὁ πόθος νὰ γνωρίσουν τὸν ἄγνωστον τοῦτον, ὅστις ἦτο ἀνώτερος τοῦ διδασκάλου των. Ὅτε δὲ ὁ Ἰωάννης, ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀνεφώνησεν: «Ἴδε ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου!», οἱ δύο μαθηταὶ Ἀνδρέας καὶ Ἰωάννης εὐθὺς ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν, κατ' ἐπιταγὴν οὐχὶ τοῦ Βαπτιστοῦ, ἀλλὰ τῆς ἰδίας ἑαυτῶν ψυχῆς, καὶ ὡδήγησαν πρὸς Αὐτὸν καὶ τοὺς τρεῖς ἄλλους.

Ὡς πρὸς τὰς προσωπικότητας τῶν πέντε τούτων πρώτων μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ ἡ Εὐαγγελικὴ ἀφήγησις μᾶς παρέχει ἀρκετὰ στοιχεῖα, ὥστε νὰ συμπεράνωμεν ὅτι καὶ πρὶν συναντήσουν τὸν Ἰησοῦν, ἦσαν πάντες ἄνδρες εὐσεβεῖς, ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀνέμενον τὴν παρηγορίαν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀνησύχως προσεδόκων τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου, ὅστις ἤθελε φέρει τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν περιούσιον Αὐτοῦ λαόν. Δύο ἐξ αὐτῶν, ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Ἰωάννης, ἦσαν προηγουμένως μαθηταὶ τοῦ Βαπτιστοῦ.

Τοῦτο καὶ μόνον τὸ γεγονὸς μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἠθικῆς των σοβαρότητος. Διότι οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου ἀναμφιβόλως ἦσαν (ὡς ὁ διδάσκαλός των) ἄνδρες πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν ἀληθῆ δικαιοσύνην.

Ἐκ τῶν λοιπῶν τριῶν, ὁ ***Σίμων,*** ὃν βλέπομεν ἐδῶ διὰ πρώτην φοράν, μετονομάζεται ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ προφητικῶς «Πέτρος», ἤτοι, ὁ ***ἄνθρωπος βράχος,*** εἰς ἔνδειξιν τῆς καλῆς πλευρᾶς τοῦ χαρακτῆρός του. Τὸ διαπεραστικὸν βλέμμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν διέκρινεν εἰς τὸν μαθητὴν τοῦτον κεκρυμμένας ἰδιότητας πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως, τὰ στοιχεῖα μελλούσης δυνάμεως καὶ ἐξουσίας.

Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ***Φιλίππου*** δὲν μᾶς διαφωτίζει ὁ Εὐαγγελιστής,

(1) Ὡς γνωστόν, ὁ Ἰωάννης εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του, ὁσάκις ὁμιλεῖ περὶ ἑαυτοῦ, δὲν ἀναφέρει τὸ ὄνομά του ἀλλὰ μεταχειρίζεται περίφρασίν τινα (βλέπε κεφ. ιγ'. 23, ιη'. 15, ιθ'. 26 27, κ'. 2—3, κα'. 7, 20—24), ἤ, ὅπως εἰς τὸ προκείμενον χωρίον, ἀποσιωπᾷ ἑαυτὸν ἐντελῶς.

ἀλλ' ἁπλῶς λέγει πόθεν κατήγετο. Ἐξ ἄλλων χωρίων τῶν Εὐαγγελίων συνήγαγόν τινες τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Φίλιππος ἦτο βραδὺς εἰς τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις του. Ἀλλ' ἐκ τῶν λόγων του πρὸς τὸν Ναθαναὴλ καὶ ἐξ ὅσων περὶ αὐτοῦ ἀναγινώσκομεν ἀλλαχοῦ, φαίνεται μᾶλλον σοβαρὸς ζητητής, ἐρευνητὴς τῆς ἀληθείας, ὅστις ἐμελέτα τὰς Γραφὰς καὶ ἐγνώριζεν ἐπακριβῶς τὰς περὶ Μεσσίου προφητείας. Εἰς δὲ τὴν σπουδήν, μὲ τὴν ὁποίαν ἔτρεξε νὰ διαφωτίσῃ καὶ ἑλκύσῃ πρὸς τὴν ἰδίαν του πίστιν τὸν φίλον του Ναθαναήλ, διακρίνομεν τὸ εὐγενὲς ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν ἄλλων. τὸ χαρακτηρίζον τὸν ἀληθῆ πιστόν· ὅπερ ἐνδιαφέρον διαβλέπομεν εἰς τὸν Φίλιππον καὶ εἰς ἄλλην περίστασιν, ὅτε ἀνέλαβε νὰ ὑποβάλῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν τὸν πόθον τῶν Ἑλλήνων τοῦ νὰ ἴδωσιν Αὐτὸν (Ἰωάν. ιβ'. 22).

Αἱ περὶ ***Ναθαναὴλ*** πληροφορίαι τοῦ Εὐαγγελιστοῦ εἶναι κάπως πληρέστεραι, καὶ τοῦτο μᾶς ξενίζει ὀλίγον, ὅταν σκεφθῶμεν ὅτι δὲν εἶναι ἀπολύτως βέβαιον ἂν ὁ Ναθαναὴλ ἦτο εἷς ἐκ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων, ἂν καὶ εἶναι πιθανοφανὴς ἡ ταυτότης του μὲ τὸν Βαρθολομαῖον (¹). Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐκ τῆς προκειμένης περικοπῆς καταφαίνεται ὅτι ἦτο ἀνὴρ μεγάλης ἠθικῆς ἀξίας. «Ἰδοὺ ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν τῷ ὁποίῳ δὲν ὑπάρχει δόλος!» Αἱ λέξεις αὗται τοῦ Χριστοῦ χαρακτηρίζουν τὸν Ναθαναὴλ ὡς καθαρὸν τῇ καρδίᾳ, ὡς ἄνθρωπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ διγνωμία, ἡ πονηρία, ἡ ὑπερηφανία, τὸ πάθος δὲν ὑπῆρχον· ἦτο δέ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἄνθρωπος προσευχῆς. Εἶναι ὅθεν παράδοξον ὅτι, τοιοῦτος ὢν ὑψηλὸς καὶ πνευματικὸς χαρακτήρ, ὁ Ναθαναὴλ ἦτο ὁ μόνος ἐκ τῶν πέντε τούτων μαθητῶν, ὅστις κατ' ἀρχὰς ἔδειξεν ἐπιφύλαξίν τινα περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἰησοῦ ὡς Μεσσίου. Ὅτε ὁ Φίλιππος τῷ ἀνεκοίνωσεν ὅτι εὗρε τὸν ἐπηγγελμένον ὑπὸ τῶν προφητῶν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ Ναθαναὴλ προέβαλε τὴν ἀντίρρησιν: «Ἐκ Ναζαρὲτ δύναται νὰ προέλθῃ τι ἀγαθόν»; Ἡ δυσπιστία του αὕτη δὲν φαίνεται ὅτι προήρχετο ἐξ ἀλαζόνος περιφρονήσεως πρὸς τὴν Ναζαρέτ, ὁποίαν ἐξεδήλουν τότε οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τοὺς Γαλιλαίους ἐν γένει. Ὁ Ναθαναὴλ ἦτο καὶ αὐτὸς Γαλιλαῖος καὶ ἡ ἐπιφύλαξίς του προήρχετο μᾶλλον ἐκ τοῦ συναισθήματος: «Εἶναι δυνατὸν ὁ Μεσσίας νὰ προέλθῃ ἐξ ἡμῶν τῶν περιφρονημένων Γαλιλαίων;» Οσον ὅμως καὶ ἂν ᾐσθάνετο τὴν ἐπήρειαν τοιούτων λαϊκῶν προλήψεων, ἔδειξεν ἀπόλυτον προθυμίαν ὅπως διαφωτισθῇ· καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ πνεῦμα εἰλικρινὲς καὶ ἄδολον καὶ ἠθικὴν ἀκεραιότητα.

Τοιοῦτοι οἱ χαρακτῆρες τῶν πέντε τούτων ἀνδρῶν, οἵτινες πρῶτοι ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ποία δὲ ἦτο ἡ ***ἔκτασις*** καὶ ἡ ***ἀξία*** τῆς τότε πίστεώς των; Ἐκ πρώτης ὄψεως, ἂν παραμερίσωμεν τὴν στιγμιαίαν ἐπιφύλαξιν τοῦ Ναθαναήλ, ἡ πίστις των φαίνεται πολὺ ***ἐσπευσμένη***, ***αἰφνιδία*** καὶ ***πρώιμος***. Εἰς μίαν συνάντησιν ὀλίγης ὥρας πιστεύουν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκφράζουν τὴν πίστιν των μὲ λέξεις, αἵτινες ἁρμόζουν μόνον εἰς προκεχωρημένην πνευματικὴν

(¹) Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τὸ πλῆρες ὄνομά του ἦτο «Ναθαναὴλ βὰρ Τολομάϊ», ἤτοι «υἱὸς τοῦ Τολομάϊ».

γνῶσιν. Ἀποκαλοῦν τὸν Ἰησοῦν ***Χριστόν, Μεσσίαν, Βασιλέα τοῦ Ἰσραήλ, Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, Ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ***—ὀνόματα, ἅτινα δι' ἡμᾶς τοὺς Χριστιανοὺς διατυπώνουν τελείως τὰς βασικὰς Χριστιανικὰς διδασκαλίας τῆς Ἐνσαρκώσεως καὶ τοῦ Ἱλασμοῦ.

Ἀλλ' ἡ ἐμφάνισις αὕτη τῆς σπουδῆς καὶ πρωιμότητος τῆς πίστεως τῶν πέντε τούτων πρώτων μαθητῶν εἶναι κατ' ἐπιφάνειαν μόνον. Αὐτοὶ ἤδη πρὸ πολλοῦ ἐπίστευον ὅτι ὁ Μεσσίας κάποτε θὰ ἤρχετο εἰς τὸν κόσμον πρὸς παρηγορίαν τοῦ Ἰσραήλ. Κατόπιν ἤκουσαν ἐκ στόματος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς ἦλθε καὶ ὅτι ἦτο αὐτὸς ἐκεῖνος, ὃν ὁ ἴδιος εἶχε βαπτίσει καὶ τοῦ ὁποίου τὴν βάπτισιν συνώδευσαν ἐξαιρετικὰ σημεῖα ἐξ οὐρανοῦ· ὅ,τι δὲ τοῖς ἔλεγεν ὁ Βαπτιστής, ἦτο δι' αὐτοὺς ἀπολύτως αὐθεντικόν. Τέλος δὲ καὶ ἡ ἐντύπωσις, ἣν τοῖς ἐπροξένησαν ἡ ἐμφάνισις καὶ οἱ λόγοι τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τὴν συνάντησίν των, ἐπεσφράγισε τὴν μαρτυρίαν τοῦ Βαπτιστοῦ. Ἴσως μετεχειρίσθησαν τοὺς τίτλους «Υἱὸς τοῦ Θεοῦ» καὶ «Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ» οὐχὶ μὲ ἐπίγνωσιν τῆς πλήρους σημασίας των, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωάννης δὲν φαίνεται νὰ εἶχε πλήρη βεβαιότητα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὡς μαρτυρεῖ ἓν μεταγενέστερον ἐρώτημά του, ὅτε ἔπεμψε δύο τῶν μαθητῶν του πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἵνα τὸν ἐρωτήσουν: «Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν»; (Λουκ. ζ'. 19). Βραδύτερον εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι οἱ πέντε οὗτοι μαθηταὶ ἐγνώρισαν πολὺ πληρέστερον τὴν σημασίαν τῶν τίτλων τοῦ Κυρίου καὶ Διδασκάλου αὐτῶν. Κατ' αὐτὴν ὅμως τὴν πρώτην συνάντησίν των μὲ τὸν Ἰησοῦν, ἡ πίστις των ἦτο πράγματι πίστις ἀρχαρίων—γνησία, θετική, θερμὴ—ἥτις βαθμηδὸν ἀνεπτύχθη εἰς τὰς ψυχάς των καὶ ἐνισχύθη δι' ὁλοὲν νέων στοιχείων καὶ γνώσεων, ὅπως οἱ ἀστέρες εἰς τὸ ἑσπερινὸν στερέωμα ἐμφανίζονται ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου μὲ τὴν βαθμιαίαν ἐξαφάνισιν τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας.

(ἀκολουθεῖ)

Η ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

(συνέχεια)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Τὰ ἐμπόδια τῆς πίστεως.

Εἰς τὰ προηγούμενα κεφάλαια ἐξητάσαμεν τὴν φύσιν, τὸν δρόμον καὶ τὴν τὴν πρόοδον τῆς πίστεως. Φαίνεται τόσον ἁπλοῦν νὰ πιστεύῃ τις. Ἀλλ' ἐκεῖνος ὅστις τὸ ἐπιθυμεῖ σοβαρῶς ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἐπιτυγχάνεται μόνον μὲ σκληρὰν πάλην.

Θέλομεν λοιπὸν εἰς τὸ παρὸν κεφάλαιον νὰ ἐξετάσωμεν μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐμποδίζουν νὰ πιστεύωμεν εἰς τὸν Θεόν. Ἀφοῦ ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἡ πίστις εἶναι τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, ὅτι δι' αὐτῆς ἐπιτυγχάνομεν τὰ πάντα, ὅτι εἶναι ἡ πηγὴ καὶ ἡ ῥίζα ὅλων τῶν εὐλογιῶν, πῶς συμβαίνει ὥστε νὰ προχωρῶμεν τόσον ὀλίγον εἰς τὸν ἁπλοῦν αὐτὸν δρόμον τῆς πίστεως;

«Ἐὰν τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἦτο περισσότερον γνωστόν, ἡ πρόοδος τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ θὰ ἦτο ἀκόμη ταχυτέρα. Πολλοὶ προσκόπτουν ὄχι λόγῳ ἐλλείψεως εἰλικρινείας, ἀλλ' ἁπλῶς λόγῳ ἐλλείψεως ἐμπιστοσύνης εἰς τὸν Θεόν», ἔγραφεν ὁ William Carvosso.

Ἂς μὴ ἀπατώμεθα. Δὲν ἐμποροῦμεν οὔτε νὰ ἀποκτήσωμεν, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ἀσκήσωμεν τὴν πίστιν χωρὶς προηγουμένως νὰ ἀπομακρύνωμεν μερικὰ ἐμπόδια ἀπὸ τὸν δρόμον μας.

Δὲν ἐμποροῦμεν νὰ πλησιάσωμεν ἕνα ἁμαρτωλόν, ὅστις ἔχει σκληρυνθῆ καὶ ζῇ καὶ εὐχαριστεῖται μάλιστα εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ἂν μὴ προηγουμένως ἐξυπνήσῃ οὗτος καὶ πεισθῇ ὅτι εἶναι ἁμαρτωλός. Κατόπιν θὰ ζητήσῃ μετάνοιαν ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ νὰ ἦναι εἰς θέσιν νὰ ἀσκήσῃ τὴν πίστιν, ἡ ὁποία σώζει. Διὰ τὸν λόγον λοιπὸν αὐτὸν θὰ ἐξετάσωμεν τὰ ἐμπόδια τῆς ἀσκήσεως τῆς πίστεως.

1. *Συνείδησις ἀκάθαρτος.*

«Ἔχοντες τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει» (Α'. Τιμόθ. γ'. 9).

Ἡ πίστις διατηρεῖται ὅταν ἡ συνείδησις ἦναι καθαρά. Αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία πολλῶν ἀποσκιρτήσεων, πολλῶν πτώσεων. «Ἐὰν ὁ ἀδελφός σου ἔχῃ τι κατὰ σοῦ... ὕπαγε πρῶτον φιλιώθητι μὲ τὸν ἀδελφόν σου καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου» (Ματθ. ε'. 23, 24).

Ἐκπληττόμεθα ἐνίοτε διατί τόσοι ὀλίγοι ἄνθρωποι εἰλικρινεῖς, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπιτύχωσι τὴν ἀπολύτρωσιν, καταλήγουν νὰ πιστεύσουν εἰς τὴν σωτηρίαν.

Ἡ αἰτία ἴσως νὰ ἦναι μία οὐχὶ καθαρὰ συνείδησις. Ἴσως νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸ παρελθὸν ἁμαρτία μὴ ἐξομολογηθεῖσα, σφᾶλμα μὴ συγχωρηθέν, χρέος μὴ ἐξωφλημένον, ἔνοχος ἐπιθυμία, χρῆμα μὴ ἀποδοθέν, κἄποιον ἀδίκημα κατὰ τοῦ πλησίον τὸ ὁποῖον δὲν ἐτακτοποιήθη.

Ναί, λέγομεν, αὐτὰ συνέβησαν, ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ χρόνου. Κατωρθώσαμεν νὰ τὰ ἀποκρύψωμεν ἀπὸ τὸ περιβάλλον μας ἐπὶ ἔτη πολλά. Κατωρθώσαμεν μάλιστα νὰ καθησυχάζωμεν τὸν ἑαυτόν μας μὲ χιλίας δύο δικαιολογίας, καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ στενοχωρώμεθα μὲ αὐτὰ τὰ λησμονημένα μικροπράγματα!... Ἀλλὰ τὸ πῦρ τῆς συνειδήσεώς μας ὑποβόσκει μέσα εἰς τὴν στάκτην καὶ τὸ ἁμάρτημά μας πολλάκις μᾶς ἐπανέρχεται εἰς τὴν μνήμην.

Δοκιμάσατε ὅλα τὰ φάρμακα. Ποτὲ δὲν θὰ ἐπιτύχητε τὴν πίστιν, ἥτις σώζει καὶ ἁγιάζει, ἕως ὅτου τακτοποιηθῇ τὸ παρελθόν, τὸ ἁμάρτημα ἐξομολογηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἐὰν πρέπῃ νὰ γίνῃ αὐτό, καὶ ὅλα νὰ ἐξαλειφθοῦν μὲ τὸ πολύτιμον αἷμα τοῦ Ἰησοῦ.

«Ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, τὴν ὁποίαν τινὲς ἀποβαλόντες περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν» (Α'. Τιμόθ. α'. 19). Κἄποτε Χριστιανή τις κυρία Ἰαπωνὶς ἦλθε νὰ μὲ ἴδῃ· εὑρίσκετο εἰς μεγάλην πνευματικὴν στενοχωρίαν, διότι ἀντελαμβάνετο ὅτι ἦτο ἀνίκανος νὰ πιστεύσῃ εἰς τὰς Θείας ὑποσχέσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ καρδία της ἐδίψα τὴν ἀπολύτρωσιν, καὶ ἐγὼ κατέβαλα ὅλας τὰς προσ-

παθείας μου νὰ τὴν ὁδηγήσῳ νὰ εὕρῃ τὸν δρόμον τῆς πίστεως, ἀλλὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Κατόπιν μιᾶς ἀρκετὰ μακρᾶς συνομιλίας, ἀνεκάλυψα ὅτι ἡ κυρία αὐτὴ ἔτρεφεν ἔναντι τοῦ ἱεροκήρυκος μιᾶς γειτονικῆς ἐκκλησίας βαθεῖαν μνησικακίαν δι' ἀδικίας πραγματικὰς ἢ φανταστικάς, τὰς ὁποίας ἐκεῖνος εἶχε κάμει ἐναντίον της. Αὐτὴ λοιπὸν ἠρνεῖτο νὰ τὸν συγχωρήσῃ, ἂν ἐκεῖνος δὲν ἀνεγνώριζε καὶ δὲν ἐξωμολογεῖτο τὸ σφάλμα του. Τὴν ἠρώτησα λοιπόν:

— «Πῶς ὁ Ἰησοῦς ἐνήργησεν ἀπέναντί σας; Διὰ νὰ ἀποθάνῃ χάριν σας ἐπερίμενεν μήπως νὰ τῷ προσφέρετε τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν ταπεινωμένην σας καρδίαν;»

— «Ὤ! ὄχι, γνωρίζω ὅτι ἔδωκε τὴν ζωήν Του, ὅταν ἐγὼ ἤμουν ἀκόμη μακρὰν Αὐτοῦ, ἤμην ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ χαμένη εἰς τὰς ἁμαρτίας μου.»

Ἐπωφελήθην αὐτῆς τῆς ἀπαντήσεως καὶ τὴν ὑπεχρέωσα νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα τοῦ Σωτῆρός της καὶ νὰ συγχωρήσῃ, ὅπως καὶ Ἐκεῖνος ἐσυγχώρησεν. Ἐκείνη προσηυχήθη μὲ δάκρυα καὶ ἐγὼ προσηυχήθην μαζύ της. Καὶ οἱ δύο παρεκαλέσαμεν τὸν Θεὸν νὰ ὑποτάξῃ τὴν καρδίαν της καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς πλήρη ὑπακοήν. Ὑπεσχέθη νὰ ἐξομολογηθῇ τὴν ἄδικον στάσιν της καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συγγνώμην.

Τὴν ἑπομένην ἐπανῆλθε νὰ μὲ ἴδῃ, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀνάγκην πλέον ἀπὸ τὰς συστάσεις μου. Εἶχεν εἰσέλθει ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πίστεως. Ἡ ψυχή της ἀπηλευθερώθη ἀπὸ τὰ δίκτυα εἰς τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐμπλακῆ τόσον καιρόν, καὶ τοῦ λοιποῦ δύναται νὰ πιστεύῃ.

Ὁ θεῖος Παράκλητος ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν της μὲ χαρὰν ἐκλάλητον καὶ ἔνδοξον.

2. *Ἡ ἀλαζονεία.*

«Πῶς δύνασθε σεῖς νὰ πιστεύσητε, οἵτινες λαμβάνετε δόξαν ὁ εἷς παρὰ τοῦ ἄλλου καὶ δὲν ζητεῖτε τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ;» (Ἰωάν. ε'. 44).

Παρουσιάζομεν ἐδῶ μίαν γόνιμον ἀφορμὴν ἀπιστίας: Πολλοὶ ὑπηρέται τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὰ ἄλλα ἀφωσιωμένοι καὶ εἰλικρινεῖς (καθηγηταί, ἱεροκήρυκες ἢ εὐαγγελισταί), ἀναγνωρίζοντες καὶ διδάσκοντες τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐσωτερικῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ ὁλοκληρωτικοῦ ἁγιασμοῦ, ἀρνοῦνται δυστυχῶς νὰ λάβουν αὐτοὶ ἀτομικῶς εἰλικρινῆ θέσιν ἀπέναντι τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ζητήσουν ταπεινῶς τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας. Φοβοῦνται μήπως χάσουν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ποιμνίου, τὸ ὁποῖον τοῖς εἶναι ἐμπιστευμένον, ἐὰν ἀναγνωρίσουν παρρησίᾳ τὰ ἐλαττώματά των κατὰ τρόπον γενικὸν καὶ ἀόριστον. Δὲν ἐπιζητοῦν τὴν τιμήν, ἡ ὁποία ἔρχεται ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐπιθυμοῦν νὰ τιμῶνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων! Δὲν ἔχουν παραχωρήσει τὸν ἑαυτόν των πραγματικῶς καὶ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν.

Ἐκ πρώτης ὄψεως θὰ ἐνόμιζέ τις, ὅτι ὑπάρχει μικρὰ σχέσις μεταξὺ τῆς πίστεως καὶ αὐτῆς τῆς ταπεινῆς καὶ εἰλικρινοῦς στάσεως τῆς ψυχῆς. Ἐν τούτοις ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον συμβαίνει. Ἡ πίστις εὑρίσκεται εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρά της, νὰ συλλάβῃ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὴν

εὐλογίαν Του, ἂν ἡ ψυχὴ δὲν ἀποφασίσῃ νὰ παραδοθῇ ἀπολύτως εἰς τὸν Κύριον πάσῃ θυσίᾳ. Ἀλλ' εὐθὺς ὡς ἡ παραχώρησις αὐτὴ πραγματοποιηθῇ, ἡ ψυχὴ εἶναι εἰς θέσιν τότε νὰ πιστεύῃ κατὰ τρόπον ἁπλοῦν καὶ ἐνεργόν. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος λέγει: «Ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ». Ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπάρξῃ ἀληθὴς καὶ συνειδητὴ πίστις, ἂν δὲν ὑπακούσῃ τις εἰς τὴν σύστασιν αὐτήν.

Ὢ! πόσην ἔχομεν ἀνάγκην νὰ βυθομετρήσωμεν τὰς καρδίας μας, νὰ ἐκθέσωμεν εἰς τὸ φῶς κάθε μας ἁμάρτημα καὶ νὰ τὸ ἐξομολογηθῶμεν εἰλικρινῶς.

Ναί, ἂς τὰ εἴπωμεν ὅλα! Ἂς προσέξωμεν μήπως, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῶμεν, ψευσθῶμεν εἰς τὸν Θεόν! Λέγομεν τόσον συχνὰ εἰς τὸν Κύριον τὰ ἀντίθετα ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν. Τοῦ λέγομεν ὅτι ἐπιθυμοῦμεν νὰ Τὸν ἀκολουθήσωμεν, ὅτι θέλομεν νὰ ἤμεθα καθαροὶ καὶ εὐθεῖς ἀπέναντί Του, ὅτι ζητοῦμεν τὴν παρουσίαν Του. Ἐὰν ἐγνωρίζαμεν καλῶς τὴν καρδίαν μας, θὰ ἔπρεπε νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ζητοῦμεν τὴν ἱκανοποίησίν μας ἀντὶ τῆς ἁγιότητος καὶ ὅτι ἐπιθυμοῦμεν τὴν εἰρήνην, τὴν χαράν, τὴν δύναμιν καὶ ὄχι αὐτὸν τὸν Θεόν.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ πραγματοποιήσωμεν πρόοδον πνευματικήν, ἢ νὰ ἀποκτήσωμεν πίστιν ἐνεργὸν πρὶν ἢ εἴπωμεν εἰς τὸν Θεὸν ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Αὐτὸ ἀκριβῶς περιμένει ἀπὸ ἡμᾶς. Ἡ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου «Ὁ Χριστὸς τὸ παράδειγμα ἡμῶν» Caroline Fry ἀποτελεῖ ζωντανὴν ἀπόδειξιν αὐτῆς τῆς ἀληθείας. Ἐνῷ εἶχε ὅλα τὰ ἐγκόσμια ἀγαθά, πλούτη, κοινωνικὴν θέσιν, ὡραιότητα, αἰφνιδίως ἂν καὶ ἦτο νέα ἀκόμη, ἐδοκίμασε μίαν βαθεῖαν ἀπογοήτευσιν διὰ τὴν ζωήν. Κάποια φίλη της τὴν συνεβούλευσε νὰ ἀναζητήσῃ τὸ φάρμακον τῆς καταστάσεώς της αὐτῆς εἰς τὴν θρησκείαν. Συνεμορφώθη μὲ ζῆλον. Προικισμένη μὲ εὐφυΐαν καὶ ὀξεῖαν ἀντίληψιν, ἀντελήφθη ὅτι εἰς ὅλας της τὰς ἐρεύνας δὲν εἶχε καμμίαν ἐπιθυμίαν νὰ εὕρῃ αὐτὸν τοῦτον τὸν Θεόν.

Τότε ἐξωμολογήθη εἰς τὸν Θεὸν ὅλην τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τῆς καρδίας της. Ἀπηλλάγη δὲ ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἰδίαν της δικαιοσύνην. Ἰδοὺ ἡ προσευχή της: «Ὢ Θεέ! Δὲν σὲ ἀγαπῶ, δὲν σὲ ζητῶ, δὲν πιστεύω ὅτι ἡ εὐτυχία εὑρίσκεται εἰς Σέ! ἀλλὰ εἶμαι ἐξαιρετικὰ δυστυχής. Δός μου ὅ,τι δὲν ζητῶ, αὐτὸ ποῦ δὲν ἐπιθυμῶ. Ἂν ἐμπορῇς, κάμε με εὐτυχῆ· εἶμαι κουρασμένη ἀπὸ τὸν κόσμον; Ἂν ὑπάρχῃ κἄτι τι καλλίτερον, δός μου το». Πάραυτα δὲ ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὴν προσευχή της. Ἐσώθη.

Πόσον ὠφέλιμον θὰ ἦτο δι' ἡμᾶς, ἂν ἐπαύαμεν νὰ λέγωμεν εἰς τὸν Θεὸν ἐκεῖνο ποῦ νομίζομεν ὅτι κατέχομεν, δηλ. τὰς καλάς μας ἐπιθυμίας, τὰς καλάς μας προθέσεις, καὶ ἂν τοῦ ἐπαρουσιάζαμεν πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἐντός μας κακὸν καὶ ἀνυπότακτον, καὶ ἐζητοῦμεν παρ' Αὐτοῦ τὴν ἀπαλλαγήν μας ἀπὸ αὐτά. Πόσον γρήγορα θὰ ἀπηλλασσόμεθα! Ναί, εἴπατέ τα ὅλα εἰς τὸν Θεόν, διότι ὁ Θρόνος του εἶναι Θρόνος τῆς Χάριτος. Εἶναι ἀκόμη ὁ εὔσπλαγχνος Ποιμὴν τῶν ψυχῶν μας. Εἶναι ἀκόμη ὁ φίλος τοῦ ἁμαρτωλοῦ, δὲν εἶναι ὁ ἀδυσώπητος Κριτής του.

Ἡ σήμερον εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς Χάριτος. Ἂς ἀφήσωμεν κάθε ἀλαζονείαν, ἂς ταπεινωθῶμεν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ. Τότε καὶ μόνον τότε θὰ ἐμπορέσωμεν νὰ πιστεύσωμεν καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν πλήρη σωτηρίαν.

3. *Ὁ ἀντίδικος.*

«Καὶ προσελθὼν εἰς αὐτὸν ὁ πειράζων, εἶπεν: Ἐὸν...» (Ματθ. δ'. 3).

Ἡ πίστις ἔχει ἕνα ἐχθρὸν ἀκόμη μεγαλήτερον, τὸν «ἀντίδικον ἡμῶν Διάβολον» καὶ ἡ ὑποβολὴ τῶν εὐλογοφανῶν του «ἐὰν» εἶναι ἡ ἰσχυροτέρα του ἐπίθεσις. Μᾶς τρομάζει καὶ μᾶς ἀπειλεῖ μὲ τὰ διάφορα «ἀλλά». Μᾶς ταράττει καὶ μᾶς κτυπᾷ μὲ τὰ διάφορα «ἐάν», Δὲν τὸν μέλει ἐὰν ὁ Χριστιανὸς ἦναι πιστὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἐμμένῃ εἰς τὴν προσευχήν. Ἀλλ' ὅταν ὁ Χριστιανὸς ἀρχίζῃ νὰ πιστεύῃ εἰς τὸν Θεὸν μὲ πίστιν σταθερὰν καὶ ἀσάλευτον, τότε ὁ ἐχθρὸς ἐπιπίπτει ἐναντίον του ὡς λέων ὠρυόμενος καὶ τοῦ λέγει: «Ἐὰν ἀφεθῇς εἰς τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, ἡ ζωή σου θὰ γίνῃ δύσκολη καὶ ὁ ζυγὸς βαρύς». Καὶ πάλιν: «Ἐὰν πραγματικῶς εἶχες πιστεύσει, ἐὰν πραγματικῶς εἶχες εἰσέλθει εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, ἐὰν τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ σὲ εἶχε πραγματικῶς καθαρίσει ἀπὸ κάθε ἁμαρτίαν, θὰ ἦσουν πολὺ διαφορετικός», καὶ τὰ τοιαῦτα. Πόσον κοπτερὰ εἶναι αὐτὰ τὰ ὅπλα τοῦ Διαβόλου! Πῶς ἐπιτυγχάνουν τὸν σκοπόν των!

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προοδεύσωμεν εἰς τὴν πίστιν, νὰ ἐπικρατήσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν τρομερὰν πάλην μὲ τὸν ἀντίδικόν μας, ἐὰν δὲν ἔχωμεν σταθερὰν πίστιν.

Ὁ Ἀβραὰμ διακαῶς ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πραγματοποίησιν τῶν παραδόξων ὑποσχέσεων τοῦ Θεοῦ (Γέν. ιε') παρακαλεῖ Αὐτὸν νὰ τῷ ἀποκαλύψῃ τὴν σκέψιν Του. Πῶς θὰ ἠδύνατο αὐτός, γέρων ὤν, νὰ γίνῃ πατὴρ πολλῶν γενεῶν: Εἰς ἀπάντησιν ὁ Θεὸς τὸν ὁδηγεῖ ἔξω τῆς σκηνῆς του, καὶ τὸν διατάσσει νὰ νὰ κυττάξῃ τοὺς ἀστέρας, ὡς ἀπόδειξιν τῆς θαυμασίας δημιουργικῆς δυνάμεως τοῦ Ἰεχωβᾶ. Κατόπιν ὀφείλει νὰ θυσιάσῃ καὶ νὰ περιμένῃ.

Τὰ θύματα ἐσφάγησαν, τὸ αἷμα ἐχύθη καὶ ἐρραντίσθη καὶ ἐνῷ ὁ Ἀβραὰμ ἐπερίμενε μίαν ἐπιβεβαιωτικὴν ἀπόδειξιν, τὰ ὄρνεα ἐδοκίμαζαν νὰ ἁρπάξουν τὴν προσφοράν. Φρίκη κατέλαβε τὸν Ἀβραάμ, ἀλλὰ παρέμεινε σταθερὸς καὶ κατεδίωξε τὰ πτηνά. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ εἰς ἡμᾶς, ὅταν προσευχώμεθα μὲ πίστιν, ἐπικαλούμενοι τὸ τίμιον αἷμα τοῦ Σωτῆρος. Ὁ Διάβολος πλησιάζει καὶ ζητεῖ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ ἀλλάξωμεν κατεύθυνσιν. Ἀλλ' ἡμεῖς πρέπει νὰ μένωμεν σταθεροί, ἀποκρούοντες κάθε προσβολὴν τοῦ ἐχθροῦ, μέχρις οὗ τὸ φῶς καὶ τὸ πῦρ τοῦ ἁγ. Πνεύματος δώσουν μαρτυρίαν εἰς τὴν καρδίαν μας ὅτι ἡ προσευχή μας εἰσηκούσθη καὶ ὅτι ἡ εὐλογία μᾶς ἐδόθη. (ἀκολουθεῖ)

A. PAGET WILKES

(Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ ***Δημ. Ι. Μαγκριώτου*** Δ. Νομ.)

Η 500-ΕΤΗΡΙΣ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ἀπὸ μηνῶν ἤρχισαν ἐν Γερμανίᾳ αἱ προετοιμασίαι διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἐφετεινῆς συμπληρώσεως 500 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας. Ἀμφίβολον εἰσέτι εἶναι ἂν ἕνεκα τοῦ πολέμου ὁ ἑορτασμὸς οὗτος θὰ λάβῃ διεθνῆ χαρακτῆρα· ἐν τούτοις, ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυπογραφίας ἀποτελεῖ ἓν τῶν σπουδαιο-

τέρων γεγονότων τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας καὶ ὡς τοιοῦτον ἀξίζει νὰ χαιρετισθῇ ὑφ᾽ ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ χρῆσις ξυλογραφιῶν καὶ κινητῶν χαρακτήρων πρὸς ἐκτύπωσιν βιβλίων ἦτο γνωστὴ ἐν Κίνᾳ καὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ πολλοὺς αἰῶνας πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ Γουτεμβεργίου. Λέγεται ὅτι ἐν Κίνᾳ κατὰ τὸ ἔτος 175 μετὰ Χρ. τὰ ἱερὰ συγγράμματα τῶν Κινέζων ἐχαράχθησαν ἐπὶ πλακῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐλήφθησαν ἀποτυπώματα. Πάντως εἶναι βέβαιον ὅτι κατὰ τὸν 6ον αἰῶνα μ. Χρ. τὰ ἱερὰ Κινεζικὰ συγγράμματα ἐξετυπώθησαν διὰ ξυλογραφιῶν, ἀλλὰ τοιαῦτα ἔντυπα βιβλία δὲν ἐγενικεύθησαν πρὸ τοῦ 10ου αἰῶνος. Ἐν Ἰαπωνίᾳ τὰ ἀρχαιότατα ἔντυπα ἐκ ξυλογραφιῶν βιβλία εἶναι τῶν ἐτῶν 764—770 μ. Χρ. Λέγεται ὅτι ἀπὸ τοῦ 11ου αἰῶνος ἤρχισαν οἱ Κινέζοι νὰ χρησιμοποιοῦν κινητοὺς χαρακτῆρας ἐκ πηλοῦ. Εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον ὑπάρχει βιβλίον τι ἐκτυπωθὲν ἐν Κορέᾳ διὰ κινητῶν χαρακτήρων κατὰ τὸ ἔτος 1337. Οἱ Κορεᾶται μάλιστα εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 15ου αἰῶνος, δηλαδὴ μίαν γενεὰν πρὸ τοῦ Γουτεμβεργίου, ἐχρησιμοποίουν κινητοὺς χαρακτῆρας ἐκ χαλκοῦ. Βεβαίως ἡ χρησιμοποίησις τοιούτων χαρακτήρων εἰς τὰς γλώσσας τῆς Κίνας, Ἰαπωνίας καὶ Κορέας ἦτο ἁπλουστέρα ἢ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, διότι εἰς ἐκείνας τὰς γλώσσας, ὡς γνωστόν, καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη οἱ χαρακτῆρες (τὰ ψηφία τοῦ ἀλφαβήτου, διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν μίαν Εὐρωπαϊκὴν ἔκφρασιν) δὲν εἶναι ψηφία μεμονωμένα (ὅπως παρ᾽ ἡμῖν) οὔτε φθόγγοι ἢ συλλαβαί, ἀλλὰ λέξεις ὁλόκληροι καὶ πολλάκις φράσεις, οὕτως ὥστε 3—4 χαρακτῆρες νὰ ἀποτελοῦν ὁλόκληρον παράγραφον. Ἡ χρησιμοποίησις λοιπὸν τοιούτων χαρακτήρων κινητῶν ἦτο ἐπινόησις ἀναγομένη μᾶλλον εἰς τὴν ξυλογραφίαν ἢ εἰς τὴν τυπογραφίαν.

Πάντως ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἐπικοινωνίας μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἄπω Ἀνατολῆς, εἶναι πλέον ἢ βέβαιον ὅτι μήτε ἡ ξυλογραφία μήτε ἡ ἐφεύρεσις κινητῶν χαρακτήρων μετεφέρθη ἐκ τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν Δύσιν, ἀλλ᾽ ἀνεπτύχθη ὅλως ἀνεξαρτήτως ἐν Εὐρώπῃ.

***

Τοιαύτη ἦτο ἡ θέσις τοῦ βιβλίου, ὅτε ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν ἐφευρέθη ἡ τυπογραφία, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ ἠγέρθη εἰς διαφόρους χώρας τὸ ζήτημα τῆς μεταφράσεως καὶ διαδόσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καὶ ἐκ τρίτου, ἡ Ἀναγέννησις τῶν γραμμάτων ἐδημιούργησε καὶ αὐτὴ τεραστίαν ζήτησιν βιβλίων, ἰδίως τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος.

Ἀλλ᾽ ἡ ἐξέλιξις τοῦ βιβλίου δὲν μετεπήδησεν ἀποτόμως ἀπὸ τὰ χειρόγραφα εἰς τὰ ἔντυπα. Μεταξὺ τῶν δύο ἐμεσολάβησε μία μεταβατικὴ τέχνη—ἡ ***ξυλογραφία***—ἥτις βαθμηδὸν παρεσκεύασε τὴν ***τυπογραφίαν***, ἤτοι, τὴν ἐκτύπωσιν κειμένων διὰ τῆς συνθέσεως κινητῶν χαρακτήρων μεταλλικῶν.

Ὡς γνωστόν, πολὺ πρὸ τοῦ 15ου αἰῶνος εἶχεν ἀρχίσει ἡ χρησιμοποίησις ***ξυλογραφιῶν*** εἰς τὰ χειρόγραφα πρὸς στολισμὸν αὐτῶν, δι᾽ εἰκόνων καλλιτεχνικῶν χαρακτήρων εἰς τὴν ἀρχὴν κεφαλαίων, λέξεων, στίχων καὶ ὁλοκλήρων σελίδων. Αἱ ξυλογραφίαι αὗται, ἀλειφόμεναι μὲ μελάνην διαφόρων χρωμάτων,

ἀπετυπώνοντο διὰ πιέσεως ἐπὶ τῆς μεμβράνης τοῦ βιβλίου καὶ τὰ κείμενα συνεπληροῦντο διὰ χειρός. Ἐπίσης διάφοροι ἡγεμόνες ἐχρησιμοποίουν ξυλογραφίας ἀναπαριστώσας τὰς μονογραφίας των, καὶ αἱ μονογραφίαι αὗται ἀπετυπώνοντο εἰς τὰς δημοσίας προκηρύξεις, διατάγματα κτλ. τῶν ἡγεμόνων ἐκείνων. Ἐκ τῆς τοιαύτης χρήσεως ξυλογραφιῶν ἐγεννήθη βαθμηδὸν ἡ ἰδέα τῆς χρησιμοποιήσεως κινητῶν χαρακτήρων, οἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ συνδυασθοῦν πρὸς σχηματισμὸν λέξεων, στίχων καὶ σελίδων, καὶ κατόπιν διαλυόμενοι, νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς νέους συνδυασμούς. Ἐκ τῆς ἰδέας αὐτῆς προῆλθεν ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυπογραφίας. Ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἀπεκρυσταλλώθη ἡ ἰδέα τῆς ἐκτυπώσεως κειμένων ἀποτελουμένων ἐκ τῆς συνθέσεως κινητῶν χαρακτήρων, πάλιν ἐμεσολάβησεν ἥμισυς αἰὼν καὶ πλέον, ἕως οὗ τελειοποιηθῇ ὁπωσδήποτε ἡ ἐφεύρεσις, στοιχεῖα, πιεστήρια, μελάνη, χάρτης κτλ. Βεβαίως τὰ βιβλία, ἅτινα διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν, τοῦ 15ου καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 16ου αἰῶνος, φαίνονται κακέκτυπα καὶ ἄτεχνα. Ὅταν ὅμως ἐνθυμηθῶμεν ὅτι αἱ διάφοροι τέχναι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐξ ἀνάγκης ἐστηρίχθη ἡ τυπογραφία, εὑρίσκοντο τότε εἰς τὰ σπάργανα, θὰ ἀποδώσωμεν πλήρη τὴν ὀφειλομένην τιμὴν εἰς τοὺς ὀλίγους ἐκείνους ἄνδρας, ὡς τὸν Γουτεμβέργιον καὶ τοὺς συγχρόνους καὶ διαδόχους του, οἵτινες κατώρθωσαν διὰ τῆς σκέψεως καὶ τοῦ πειραματισμοῦ νὰ προαγάγουν τὴν ἐφεύρεσιν τῆς τυπογραφίας, ἥτις ἐσημείωσε μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλειτέρας καμπὰς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως.

*
* *

Ἡ ἀνακάλυψις τῆς τυπογραφίας ἐν Εὐρώπῃ συνήθως χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1440 καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸν Ἰωάννην Γουτεμβέργιον, γεννηθέντα καὶ ἐργασθέντα εἰς τὴν Γερμανικὴν πόλιν Μογουντίαν (Mainz, Mayence), παρὰ τὸν Ρῆνον. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπέτειος τῆς κοσμοϊστορικῆς ἐφευρέσεως ἑωρτάσθη ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τὰ ἔτη 1540, 1640, 1740 καὶ 1840, ἤρχισαν δὲ ἤδη αἱ προετοιμασίαι διὰ τὸν ἑορτασμὸν κατὰ τὸ 1940 τῆς 500-ετηρίδος τῆς ἐφευρέσεως.

Αἱ προετοιμασίαι ὅμως αὗται ἀφύπνισαν καὶ πάλιν τὴν παλαιὰν διένεξιν, ἥτις ἀνέκαθεν διεξάγεται περὶ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐφευρέσεως καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐφευρέτου. Ὅπως κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἑπτὰ Ἑλληνικαὶ πόλεις διημφισβήτουν τὴν τιμὴν ὅτι ἦσαν ἡ γενέτειρα τοῦ Ὁμήρου, οὕτω καὶ σήμερον ἓξ διάφοροι χῶραι τῆς Εὐρώπης ἀξιοῦν ἑκάστη ὅτι ἐν αὐτῇ εἶδε τὸ φῶς ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυπογραφίας καὶ ἑκάστη τῶν χωρῶν τούτων προβάλλει καὶ ἄλλον ἐφευρέτην. Ἡ ***Γαλλία*** ἀξιοῖ ὅτι ὁ ἐκ Πράγας καταγόμενος Προκὸπ Βαλτφόγελ, ἐγκατεστημένος ἐν Ἀβινιόν, πρῶτος ἐξετύπωσε βιβλία διὰ κινητῶν μεταλλικῶν χαρακτήρων· ἡ ***Ἰταλία*** ἐγείρει τὴν αὐτὴν ἀξίωσιν διὰ τὸν ἐν Φέλτρε Πάμφιλον Καστάλδι· ἡ ***Ἀλσατία*** διὰ τὸν ἐν Στρασβούργῳ Ἰωάννην Μεντελίνην· ἡ ***Φλάνδρα*** διὰ τὸν ἐν Βρύγῃ Ἰωάννην Μπρίτα· ἡ ***Ὀλλανδία*** διὰ τὸν ἐν Χάαρλεμ Λαυρέντιον Κόστερ. Εἰς δὲ τὴν ***Γερμανίαν,*** ἐκτὸς τοῦ Γουτεμβεργίου, προεβλήθησαν δύο ἄλλοι ἐφευρέται τῆς τυπογραφίας—ὁ Ἰωάννης Φοῦστ καὶ ὁ Πέτρος Σχέφερ (Schöffer), ἐκ Μογουντίας καὶ αὐτοί, ὅπως ὁ Γουτεμβέργιος.

Τὰ προσκομιζόμενα τεκμήρια, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζονται αἱ ἀλληλοσυγ-

κρουόμεναι αὗται διεκδικήσεις, εἶναι τόσον ἀόριστοι καὶ διφορούμεναι, καὶ συνάμα τόσον τεχνικαὶ καὶ πολλαὶ κατ' ἀριθμόν, ὥστε μήτε ὁ χῶρος τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν μήτε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἀναγνωστῶν μας θὰ ἀντεῖχεν εἰς τὴν συζήτησίν των. Οἱ κυριώτεροι ἀντίζηλοι τοῦ Γουτεμβεργίου διὰ τὴν τιμὴν τῆς ἐφευρέσεως εἶναι οἱ δύο τελευταῖοι ἐκ τοῦ ὡς ἄνω καταλόγου—ὁ Φοὺστ καὶ ὁ Σχέφερ, καταγόμενοι ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως τῆς Μογουντίας Ἐκ τῶν διασωθέντων ὅμως ἐγγράφων προκύπτει ὅτι ὁ Φοὺστ ἦτο δανειστὴς τοῦ Γουτεμβεργίου, δανείσας αὐτὸν διάφορα ποσὰ διὰ τὰς τυπογραφικάς του ἐργασίας, καὶ ἐπειδὴ ὁ Γουτεμβέργιος δὲν ἠδυνήθη νὰ πληρώσῃ οὔτε τοὺς τόκους τοῦ δανείου, ὁ Φοὺστ κατέσχε τὰ «ἐργαλεῖα» τοῦ ὀφειλέτου. Φαίνεται δὲ ὅτι κατόπιν συνεταιρισθεὶς μὲ τὸν Σχέφερ ἤρχισεν ὁ ἴδιος νὰ χρησιμοποιῇ τὰ «ἐργαλεῖα» ταῦτα τοῦ Γουτεμβεργίου, εἰς τὴν ἐκτύπωσιν διαφόρων βιβλίων καὶ φυλλαδίων καὶ βαθμηδὸν ἐθεωρήθη ὡς ἐφευρέτης τῆς τυπογραφίας.

Ἐπίσης ἀμφισβητεῖται καὶ ἡ χρονολογία τῆς ἐφευρέσεως. Ὑπάρχουν ἔγγραφα τοῦ ἔτους 1436—39 περὶ μιᾶς ἀγωγῆς τοῦ Γουτεμβεργίου κατά τινων πολιτῶν ἐν Στρασβούργῳ, εἰς τὰ ὁποῖα ἀναφέρεται ὁ Γουτεμβέργιος ὡς ἔχων καὶ χειριζόμενος πιεστήριόν τι. Ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων οἱ ἱστοριοδίφαι συνάγουν ὅτι ἤδη πολὺ πρὸ τοῦ ἔτους 1440 ὁ Γουτεμβέργιος εἶχεν ἀσχοληθῆ μὲ τὴν ἐκτύπωσιν κειμένων διὰ κινητῶν χαρακτήρων, κατὰ πᾶσαν ὅμως πιθανότητα ἐχρειάσθησαν ἔτη τινα, ἕως οὗ νὰ τελειοποιηθῇ ἡ νέα αὕτη μέθοδος. Διότι τὰ ἀρχαιότατα διασωθέντα μέχρις ἡμῶν ἔντυπα βιβλία χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1445 καὶ ἐντεῦθεν. Ὥστε καὶ ἐὰν ἡ πρώτη ἐφεύρεσις δύναται νὰ χρονολογηθῇ πρὸ τοῦ ἔτους 1440, δὲν ἐτελειοποιήθη ἐπαρκῶς πρὸ τοῦ ἔτους ἐκείνου ἐπομένως δὲν μᾶς φαίνεται παράλογος ἡ ἐκλογὴ τῆς χρονολογίας ταύτης τοῦ 1940 διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἐφευρέσεως.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

(συνέχεια)

Θ'. Δικαίωσις διὰ πίστεως.

Κεφ. γ'. 21—31.

Ἐδ. 27. ***Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως.*** Ποῦ λοιπὸν ὑπάρχει ἔδαφος ἢ εὐκαιρία διὰ καύχησιν καὶ ὑπερηφανίαν; Δοθέντος ὅτι πάντες ἥμαρτον, ὅτι πάντες ἀπέτυχον εἰς τὸ νὰ δικαιώσουν ἑαυτοὺς διὰ τῆς τηρήσεως τοῦ νόμου, καὶ ὅτι πάντες ἐξ ἴσου ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ, οἱαδήποτε καύχησις ἀποκλείεται. Τοῦτο εἰδικώτερον ἀναφέρεται εἰς τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι ἠρέσκοντο νὰ καυχῶνται εἰς τὰ εἰδικὰ προνόμιά των, ἀλλ' ἐφαρμόζεται καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀνθρώπου καυχωμένου εἰς τὴν ἀξίαν του, τὸν χαρακτῆρά του, τὰς ἀρετάς του καὶ τὰ «ἔργα» του. Πᾶσα τοιαύτη καύχησις ἀποκλείεται· ὁ οὕτω

πως καυχώμενος δὲν ἔχει θέσιν μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες ἔλαβόν τὴν δικαίωσιν. Ἀλλὰ πῶς ἀπεκλείσθη ἡ καύχησις; ***Διὰ ποίου νόμου;*** Ἡ λέξις «νόμος» ἐδῶ χρησιμοποιεῖται μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ ***τρόπου***· τίνι τρόπῳ ἀπεκλείσθη πᾶσα ἀνθρωπίνη καύχησις; ***Διὰ τῶν ἔργων;*** Διὰ τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος προσέτασσεν ἔργα καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ Ἰουδαῖοι ἐστηρίζοντο; Ἐὰν ναί, τότε θὰ εἶχον κάθε λόγον νὰ ὑπολογίζουν εἰς τὴν ἀξιομισθίαν των, ἀφοῦ θὰ ἐδικαιόνοντο διὰ τῶν ἰδικῶν των ἔργων. Ἡ καύχησις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ τοῦ νόμου τῶν ἔργων. ***Οὐχί, ἀλλὰ διὰ τοῦ νόμου τῆς πίστεως***· δηλ. δι' ἑνὸς τρόπου, ὁ ὁποῖος διακηρύττει ὅτι δὲν ἔχομεν καμμίαν ἀξίαν ἀφ' ἑαυτῶν οὔτε δυνάμεθα νὰ ἀποκτήσωμεν τοιαύτην· ἑνὸς νόμου, ὁ ὁποῖος μᾶς φανερόνει ὅτι εἴμεθα χαμένοι ἁμαρτωλοὶ καὶ ὅτι σωζόμεθα μόνον δωρεὰν διὰ τῆς πίστεως. Μόνον δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐξισούμεθα πάντες ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· μᾶς ἀφαιρεῖται κάθε ἀφορμὴ καυχησιολογίας καὶ ὑπερηφανίας.

Ἐδ. 28. ***Λογιζόμεθα γὰρ δικαιοῦσθαι πίστει ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου.*** Τὸ φυσικὸν συμπέρασμα λοιπὸν τῶν σκέψεων αὐτῶν εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἀποκτῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, τὴν ἀποκτᾷ ἀνεξαρτήτως τῶν ἔργων τοῦ νόμου. Ἡ ἀξία, ἡ ὁποία ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν διὰ νὰ δικαιωθῇ, δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀλλ' εἰς τὸν Χριστόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος ἐνεπιστεύθη διὰ τὴν σωτηρίαν του. ***Διὰ τῆς πίστεως*** εἰς τὸν Χριστὸν ὁ ἄνθρωπος γίνεται μέτοχος τῆς Θείας δικαιοσύνης. Ἡ συμμετοχή του αὐτὴ εἰς τὴν σωτηρίαν δὲν ἔχει καμμίαν ἀπολύτως σχέσιν μὲ τὰ οἱαδήποτε καλὰ ἔργα του. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πολλοί, στηριζόμενοι εἰς ὅσα λέγει ὁ Ἰάκωβος περὶ πίστεως καὶ ἔργων (Ἰακώβου β'. 14—26), διδάσκουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δικαιοῦται διὰ τῆς πίστεως μόνον, ἀλλὰ ***διὰ τῆς πίστεως καὶ τῶν ἔργων.*** Ἡ διδασκαλία αὐτή, νομίζω, ὀφείλεται εἰς παρανόησιν τῶν λόγων τοῦ ἀπ. Ἰακώβου καὶ εἰς τελείαν παρεξήγησιν τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀπ. Παύλου περὶ σωτηρίας μόνον διὰ τῆς πίστεως καὶ χωρὶς τῶν ἔργων. Ὁ Ἰάκωβος εἰς τὴν ὡς ἄνω περικοπὴν δὲν συζητεῖ τὸ ζήτημα τοῦ πῶς σώζεται ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ τοῦ ***πῶς ἀποδεικνύεται*** ἡ σωτηρία του ἐνώπιον τῶν ἄλλων. Σκοπὸς τοῦ Ἰακώβου εἶναι νὰ ἐλέγξῃ τοὺς ὑποκριτάς, οἱ ὁποῖοι ἐκαυχῶντο ὅτι εἶχον πίστιν, ἐνῷ εἰς τὴν πραγματικότητα ἐστεροῦντο τῆς ἀληθοῦς πίστεως, τῆς ζώσης ἐκείνης πίστεως, τῆς ὁποίας οἱ καρποὶ ἦσαν τὰ καλὰ ἔργα. Ἀκριβῶς ὅπως καὶ ὁ ἀπ. Παῦλος, διακηρύττων ὅτι ἡ δικαίωσις δίδεται διὰ τῆς πίστεως μόνον, δὲν ἐννοεῖ ὅτι τὰ καλὰ ἔργα εἶναι ξένα πρὸς ***τὴν ζωὴν*** τοῦ Χριστιανοῦ. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις πρωτεύοντα ρόλον ἔχει ἡ σημασία τῆς λέξεως ***πίστις.*** Ἡ δικαίωσις ἀποκτᾶται μόνον διὰ τῆς πίστεως· ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον, ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει πραγματικὴ σώζουσα πίστις, νὰ μὴ ὑπάρχουν ἔργα ἀγαθά. Ἐὰν αὐτὰ λείπουν, τοῦτο σημαίνει ὅτι λείπει ἡ πίστις καὶ ἑπομένως ἡ σωτηρία. Οὐδεὶς περισσότερον τοῦ ἀπ. Παύλου τονίζει ὅτι ἡ σωτηρία εἶναι διὰ τῆς πίστεως ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς ἐπιμένει τόσον ὅσον ὁ Παῦλος ἐπὶ τῶν ***καρπῶν,*** τοὺς ὁποίους παράγει ἡ ἐκ δικαιώσεως ζωὴ (παράβ. Ρωμ. β'. 1, Β.' Κορ. θ'. 8, Ἐφεσ. β'. 10, Α.' Τιμοθ. β'. 10, ε'. 10, 25, Ἑβρ. β'. 24). Μακρὰν λοιπὸν ἡ ἰδέα ὅτι ὑφίσταται ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς διδασκαλίας

τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Παύλου. Εἰς τὸ βάθος συναντῶνται: Ὁ ἄνθρωπος σώζεται δωρεὰν διὰ τῆς πίστεως, οὐχὶ διὰ τῶν ἔργων, ἀφοῦ ὅμως σωθῇ, ἐὰν πράγματι ἔχῃ σωθῇ, δὲν περιπατεῖ πλέον εἰς τὰ νεκρὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἀλλ' εἰς ἔργα ἀγαθά. Ἡ παρουσία τῶν ἔργων τούτων δὲν σημαίνει ***τὴν αἰτίαν*** τῆς σωτηρίας ἀλλὰ ***τὸ ἀποτέλεσμα, τὸν καρπὸν*** αὐτῆς.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, τῆς δικαιώσεως διὰ τῆς πίστεως, διαφέρει ριζικῶς ὁ Χριστιανισμὸς τοῦ Εὐαγγελίου ἀπὸ ὅλα τὰ θρησκευτικὰ συστήματα τῶν ἀνθρώπων. Ἐδῶ ἀποκαλύπτεται εἰς ὅλην της τὴν ἔκτασιν ἡ ἄπειρος ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία περιβάλλει μὲ δικαιοσύνην τὸν ἀνάξιον ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, τὸν μὴ δυνάμενον ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ δικαιωθῇ ἐνώπιόν Του. Εἰς τὴν ἀλήθειαν ταύτην συνίσταται τὸ Εὐαγγέλιον, ἡ ἀγαθὴ ἀγγελία πρὸς πᾶσαν ψυχὴν ζητοῦσαν ματαίως νὰ εὕρῃ δικαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου Θεοῦ: «Κατὰ χάριν εἶσθε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἀπὸ σᾶς· Θεοῦ τὸ δῶρον· οὐχὶ ἐξ ἔργων, διὰ νὰ μὴ καυχηθῇ τις» (Ἐφεσ. β'. 8, 9). Εἴθε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ νὰ φέρῃ τὸ ἄγγελμα τοῦτο τῆς χαρᾶς εἰς τὸ βάθος τῶν καρδιῶν μας!

Ἐδ 29. ***Ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; ναί, καὶ ἐθνῶν.*** Οἱ Ἰουδαῖοι ὑπέθετον ὅτι ὁ Θεὸς ἀνῆκε μόνον εἰς τὸ ἔθνος των, καὶ ὅτι μόνον αὐτοὶ ἦσαν τὸ ἀντικείμενον τῆς εὐνοίας Του. Μὲ τοὺς λόγους τοῦ χωρίου τούτου ὁ Παῦλος δεικνύει ὅτι καθὼς ὅλοι ἦσαν ὑπὸ ἁμαρτίαν, Ἰουδαῖοι τε καὶ ἐθνικοί, καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σωτηρία δίδεται εἰς ὅλους τοὺς ἁμαρτωλοὺς χωρὶς καμμίαν διάκρισιν ὡς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, ὁ Θεὸς ἔχει τὸ σχέδιον τῆς δικαιώσεως ἀνοικτὸν πρὸς ὅλους, ἀφοῦ ὅλοι θὰ δικαιωθοῦν ἄνευ τῆς ἰδικῆς των ἀξιομισθίας.

Ἐδ. 30. ***Εἴπερ (ἢ ἐπείπερ) εἷς ὁ Θεός, ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.*** Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ αὐτός, ὁ εἷς ἀληθὴς Θεός, ὁ ὁποῖος ἔχει ἓν μέτρον δι' ὅλους. Αὐτὸς θὰ δικαιώσῃ, θὰ δώσῃ δικαίωσιν, εἰς τὴν περιτομήν, δηλ. εἰς τοὺς ἐκ περιτομῆς—τοὺς Ἰουδαίους—καὶ Αὐτὸς ἐπίσης θὰ δικαιώσῃ τοὺς ἐκ τῆς ἀκροβυστίας, τοὺς ἐκτὸς τῆς οἰκονομίας τῆς περιτομῆς, τοὺς Ἐθνικούς. Ἀμφοτέρους δὲ θὰ δικαιώσῃ ἐκ πίστεως ἢ διὰ τῆς πίστεως.

Ἐδ. 31. ***Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νόμον ἱστάνομεν.*** Μήπως μὲ ὅσα λέγομεν, ἐρωτᾷ ὁ Ἀπόστολος, τείνομεν νὰ καταργήσωμεν τὸν νόμον, νὰ καταστήσωμεν ἀχρήστους καὶ ἀκύρους τὰς ἠθικὰς κυρώσεις του; Μήπως ἐμποδίζομεν, διὰ τῆς διδασκαλίας περὶ δικαιώσεως διὰ τῆς πίστεως, τὴν ὑπακοὴν εἰς τὰς ἠθικὰς διατάξεις τοῦ νόμου; Τὸ ἐρώτημα τοῦτο προλαμβάνει τὰς ἀντιρρήσεις, ἃς ἤγειραν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐγείρουν πολλοί, περὶ τοῦ ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς ἄνευ ἔργων δικαιώσεως ἐνθαρρύνει τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς τὴν ἀκολασίαν. Ἀλλ' ὁ Χριστὸς δὲν ἐγένετο ἁμαρτίας διάκονος (παράβ. Γαλ. β'. 17). ***Μὴ γένοιτο!*** κάθε ἄλλο· μία τοιαύτη ἐκδοχὴ ἀποκρούεται κατηγορηματικῶς. Ὄχι μόνον δὲν καταργεῖται τὸ ἠθικὸν μέρος τοῦ νόμου (διότι, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐδ. 20 καὶ 21, περὶ τοῦ ἠθικοῦ νόμου πρόκειται) ἀλλὰ καὶ στηρίζεται. ***Ἀλλὰ νόμον ἱστάνομεν*** δηλ. ***τὸν νόμον συνιστῶμεν,*** τὸν συνιστῶμεν ἔτι μᾶλλον, διὰ τῆς διδασκαλίας ὅτι ὁ ἄνθρωπος

δικαιόνεται διὰ τῆς πίστεως. Διὰ τοῦ σχεδίου τῆς δωρεὰν ἀπολυτρώσεως ὁ ἠθικὸς νόμος ἐβεβαιώθη, αἱ ὑποχρεώσεις ἃς ἐζήτει ἐνισχύθησαν, καὶ ἡ ὑπακοὴ εἰς τὰς διατάξεις του ἐξησφαλίσθη. Τοῦτο ἐπετεύχθη ὡς ἑξῆς: ὁ Θεὸς ἐσεβάσθη τὸν νόμον, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ συγχωρήση τοὺς ἁμαρτωλοὺς χωρὶς νὰ δοθῇ ἱκανοποίησις εἰς τὴν δικαιοσύνην Του, χωρὶς ἱλασμόν. Δεύτερον, ἀπέδειξεν ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ παραβαίνῃ τὸν νόμον χωρὶς νὰ θερίσῃ τὰς συνεπείας. Τρίτον, ὁ Χριστὸς ἐσεβάσθη τὸν ἠθικὸν νόμον, τὸν ηὔρυνε,ν ἔδειξε τὸ πραγματικόν του πνεῦμα καὶ ἀπέθανε διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ Θεὸς ἦτο ἀποφασισμένος νὰ ἐπιφέρῃ τὴν τιμωρίαν εἰς τὴν ἐνοχήν. Τέλος, τὸ σχέδιον τῆς δικαιώσεως διὰ πίστεως ὁδηγεῖ τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς τὸ νὰ τηρήσῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ ἠθικοῦ νόμου, νὰ ἐκτελέσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἁμαρτωλός, δικαιούμενος διὰ πίστεως, ***βλέπει πόσον μυσαρὸν πρᾶγμα εἶναι τὸ νὰ καταπατῇ τὸ Θεῖον θέλημα.*** Βλέπει πόσον ὁ Θεὸς σέβεται τὸν νόμον, δίδει τὴν καρδίαν του εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὑποτάσσεται εἰς τὸ θέλημά Του.

Ἡ συναίσθησις τῆς ἁμαρτίας, ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἡ πειραματικὴ γνῶσις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ μᾶς ὠθοῦν εἰς μίαν ἑκουσίαν καὶ πρόθυμον ὑποταγὴν εἰς τὸ Θεῖον θέλημα. Τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπέφερε τόσον διὰ νὰ καταδείξῃ πόσον βδελυρὸν πρᾶγμα εἶναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡ παραβίασις τοῦ νόμου Του, εἶναι τὸ ἰσχυρότερον ἐλατήριον, τὸ ὁποῖον μᾶς ὠθεῖ εἰς συμμόρφωσιν μὲ τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Θείου θελήματος. Μισοῦμεν πλέον κάθε τι τὸ ὁποῖον ἐπροξένησε τοιαύτην ἀγωνίαν καὶ ὀδύνην εἰς Ἐκεῖνον, ὅστις μᾶς ἠγάπησε μέχρι τέλους. Ἡ ἐνθύμησις καὶ μόνον ὅτι δὲν ἐλυτρώθημεν διὰ φθαρτῶν, ἀργυρίου ἢ χρυσίου, ἀλλὰ διὰ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἐνθύμησις τῶν πληγῶν καὶ τῆς ἀγωνίας τοῦ Σωτῆρος, ἀρκεῖ νὰ μᾶς συγκρατήσῃ μακρὰν τῆς ἐπιθυμίας τῆς ἁμαρτίας. Ὑπάρχει λοιπόν, διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Ἀποστόλου, τίποτε περισσότερον ἐνισχυτικὸν τοῦ νόμου ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν περὶ δικαιώσεως διὰ τῆς πίστεως; ***Μιχ. Κυριακάκης.***

(ἀκολουθεῖ)

ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ

Ἦτο Σάββατον ἀπόγευμα καὶ τὸ σχολεῖον ἡτοιμάζετο νὰ σχολάσῃ. Ὁ μεγάλος κώδων ἐσήμανε καὶ ὅλαι αἱ τάξεις συνηθροίσθησαν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ σχολείου, διὰ νὰ διανεμηθοῦν εἰς τὰ παιδία τὰ πιστοποιητικὰ τῆς ἑβδομάδος.

Ὅταν ἐμβῆκεν ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολείου, εἶχε μαζύ του μερικοὺς ξένους, οἵτινες ἤθελαν νὰ ἰδοῦν τὸ σχολεῖον καὶ ἀφοῦ διενεμήθησαν τὰ πιστοποιητικὰ καὶ ἔψαλαν τὰ παιδιὰ τὸν ἑσπερινὸν ὕμνον, ὁ διευθυντὴς παρεκάλεσεν ἕνα ἀπὸ τοὺς ξένους κυρίους νὰ κάμῃ σύντομον ὁμιλίαν εἰς τὰ παιδιά. Ὁ κύριος, ὅστις εἶχε συμπαθεστάτην φυσιογνωμίαν καὶ ἦτο μεγαλέμπορος καὶ εὐσεβὴς Χριστιανός, ἐδέχθη εὐχαρίστως καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ βῆμα, ἤρχισεν ὡς ἑξῆς:

«Παιδιά μου, θὰ σᾶς διηγηθῶ μίαν ἀληθινὴν ἱστορίαν, ἀπὸ τὸν βίον μου.

Πρὸ εἴκοσι ἐτῶν τὸ κατάστημα, εἰς τὸ ὁποῖον εἶμαι συνέταιρος, εἶχε τὴν ἕδραν του εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας διὰ τὰ θαλάσσια ταξείδια εἴχομεν ἕνα πλοίαρχον πολὺ δραστήριον καὶ ἔμπειρον. Ἔκαμε πολλὰ ταξείδια εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας καὶ πάντοτε ἐπέστρεφεν ἀσφαλῶς, φέρων φορτία ὀπωρικῶν καὶ ἄλλων ἐπικερδῶν προϊόντων. Παρετήρησα ὅτι προσεπάθει νὰ ἐξοικονομήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν πλειότερα χρήματα ἐκ τῆς μισθοδοσίας του, διότι κύριος πόθος του ἦτο νὰ γίνῃ ἰδιοκτήτης ἑνὸς πλοίου. Εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν ἐμάζευσεν ἀρκετὰ χρήματα καὶ δανεισθεὶς καὶ ὀλίγα ἀπὸ διαφόρους φίλους του, κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ παραγγείλῃ ἓν κομψὸν καὶ ταχὺ πλοῖον ἰδικόν του.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἑταιρειῶν ὑπῆρχε συναγωνισμὸς ποῖος νὰ φέρῃ τὸ πρῶτον φορτίον τῶν πορτοκαλίων ἢ τῆς σταφίδος καὶ διὰ τοῦτο σχεδὸν κάθε ἔτος ἐναυπηγοῦντο νέα πλοῖα ταχύτερα τῶν παλαιῶν. Πράγματι αὐτὸς ὁ νέος πλοίαρχός μας ἔγεινε κάτοχος τοῦ ταχυτέρου πλοίου. Μίαν ἡμέραν ἦλθεν εἰς τὸ γραφεῖόν μου καὶ μὲ χαρὰν μοῦ εἶπε: «Πρέπει νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω τώρα, τὸ πλοῖον μου θὰ ἦναι ἕτοιμον μετ' ὀλίγον». Τὸν συνεχάρην θερμῶς καὶ τὸν εὐχήθην κάθε ἐπιτυχίαν εἰς τὴν νέαν του ἐπιχείρησιν.

Μετ' ὀλίγον ὅλα ἦσαν ἕτοιμα. Τὸ πλοῖον καὶ τὸ πλήρωμα ἦτο ἕτοιμον καὶ ὁ φίλος μου μὲ παρεκάλεσε νὰ καταβῶμεν μαζὺ εἰς τὸν λιμένα διὰ νὰ παρευρεθῶ εἰς τὴν ἀναχώρησίν του.

Ὑπήγομεν καὶ μετ' ὀλίγον τὸ νέον πλοῖον ἐσήκωσε τὴν ἄγκυραν καὶ ἐξεκίνησε. Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἵστατο ὁ νέος πλοίαρχος, ὁ μικρός του υἱὸς καὶ δέκα ναῦται, τὸ ὅλον δώδεκα πρόσωπα. «Θὰ ἐπιστρέψω γρήγορα καὶ θὰ σᾶς φέρω πρῶτος ἐγὼ τὴν σταφίδα», μοῦ ἐφώναζεν, καὶ αὗται ἦσαν αἱ τελευταῖαι λέξεις, τὰς ὁποίας ἤκουσα ἐκ στόματός του. Μετ' ὀλίγην ὥραν τὸ νέον σκάφος ἐξηφανίσθη εἰς τὸν ὁρίζοντα. Αὐτὸ ἦτο τὸ πρῶτον ἀλλὰ καὶ τὸ τελευταῖόν του ταξείδιον!

Τὴν νύκτα ἐκείνην ἔγεινε μεγάλη τρικυμία. Ὁ ἄνεμος ἐφύσησε τόσον δυνατὰ ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξακολουθήσουν τὸν πλοῦν, τὸ δὲ πλοῖον παρεσύρθη ὑπὸ τῶν κυμάτων καὶ τοῦ ἀνέμου καὶ ἐρρίφθη ἐπὶ μιᾶς ἀμμώδους παραλίας πολὺ τρικυμιώδους καὶ ἐκινδύνευε νὰ καταστραφῇ ὑπὸ τῶν φοβερῶν κυμάτων,

Ὁ ἀκταιωρὸς εἶδε τὸ δυστύχημα ἀπὸ τῆς παραλίας καὶ ἀμέσως ἐστάλη ἡ πλησιεστέρα σωσίβιος λέμβος ὅπως σώσῃ τὸ πλήρωμα. Μὲ μεγάλην δυσκολίαν ἡ λέμβος ἐπλησίασεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ μὲ μεγάλην ἀνακούφισιν οἱ ναῦται τοῦ πλοίου ἤρχισαν νὰ πηδοῦν ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὸ κατάστρωμα εἰς τὴν λέμβον ἐγκαταλείποντες τὸ πλοῖον. Κατῆλθον ὅλοι, ἔμεινε δὲ μόνος ὁ πλοίαρχος ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ δύο ναῦται.

«Κύριε πλοίαρχε, κατεβῆτε,» ἐφώναζον ἀπὸ τὴν λέμβον..

«Ὄχι», ἦτο ἡ ἀπάντησις, «θὰ μείνω ἐντὸς τοῦ πλοίου μου».

«Τρελλάθηκες; Κανὲν πλοῖον δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὴν θάλασσαν αὐτήν. Κατεβῆτε!

«Ὄχι, θὰ μείνω, διότι ἔχω πεποίθησιν εἰς τὸ πλοῖόν μου. Εἶναι νέον καὶ

γερὸν καὶ πιστεύω ὅτι θὰ ἀνθέξῃ, ἕωσοῦ κοπάσῃ ἡ θύελλα καὶ τότε θὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ ταξείδιόν μας καὶ τὸ πρωΐ θὰ ἀναγκασθῆτε νὰ μοῦ φέρετε πίσω τοὺς ναύτας».

Ἐπανειλημμένως παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ βυθιζόμενον πλοῖον ἀλλ' εἰς μάτην. Οὗτος ἔμενεν ἀκλόνητος εἰς τὴν ἀπόφασίν του καὶ οἱ δύο ναῦται ἀπεφάσισαν τὰ συμμερισθοῦν τὴν τύχην τοῦ πλοιάρχου των. Ἐπὶ τέλους ἡ λέμβος ἠναγκάσθη νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἐκεῖ καὶ μετ' ὀλίγον οἱ ὀκτὼ ναῦται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ πλοιάρχου ἐβγῆκαν ἀσφαλεῖς εἰς τὴν ξηράν.

Ἡ πρωία ἀνέτειλε. Περίεργα τὰ βλέμματα ὅλων ἐστρέφοντο πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἰσχυροτάτου τηλεσκοπίου οὐδὲν ἴχνος τοῦ πλοίου ἐφαίνετο. Τὸ πλοῖον ἐβυθίσθη. Μερικοὶ περιπατοῦντες εἰς τὴν παραλίαν εὗρον ἓν πτῶμα ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ἦτο τὸ πτῶμα τοῦ πλοιάρχου. Ἐμπιστεύθηκε εἰς τὸ πλοῖόν του καὶ ἔχασε τὴν ζωήν του. Εἶχεν ἀρκετὴν πίστιν, ἀλλ' ἡ πίστις του ἐστηρίζετο εἰς σκάφος, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ εἰς τρικυμίαν!

Παιδιά μου, ἆρά γε σεῖς εὑρίσκεσθε ἀσφαλεῖς ἐντὸς τῆς λέμβου; ἢ μήπως ἐξακολουθεῖτε νὰ παραμένετε μέσα εἰς σκάφος ποῦ βυθίζεται; Ὅπως τὸ νέον πλοῖον, δύνασθε καὶ σεῖς νὰ πλέετε ἀσφαλῶς ἐν ὥρᾳ γαλήνης τῆς ζωῆς ταύτης, ἀλλ' ἴσως ἡ τρικυμία εἶναι πολὺ πλησίον. Γύρω σας ὑπάρχουν βράχοι καὶ ἀμμουδιαῖς, ὅπου ἂν ἐξοκείλητε, θὰ καταστρέψητε καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα σας·

Σᾶς ἐρωτῶ, λοιπόν: Εἶσθε ἀσφαλεῖς εἰς τὸν Χριστὸν ἀπὸ τὰς τρικυμίας τῆς ζωῆς καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τὴν τρικυμίαν τοῦ θανάτου; Ἐὰν περιφρονήσητε τὴν μόνην λέμβον, τὸν Χριστόν, τὸ σαθρὸν σκάφος σας θὰ βυθισθῇ εἰς τὰ σκοτεινὰ κύματα τῆς αἰωνιότητος!»

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Κατόπιν τῶν περιορισμῶν, οὓς ἡ Κυβέρνησις ἐπέβαλεν εἰς τὴν κατανάλωσιν τοῦ δημοσιογραφικοῦ χάρτου, καὶ τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν ἀναγκάζεται, ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους καὶ μέχρις οὗ ἀρθοῦν οἱ ἐν λόγῳ περιορισμοί, νὰ περιορίσῃ τὰς σελίδας του ἀπὸ 32 εἰς 24 κατὰ μῆνα. Ἔναντι τούτου εὐχαρίστως θὰ ἠλαττώναμεν τὴν ἐτησίαν συνδρομήν, ἂν δὲν εἶχεν ἐπέλθει ἐν τῷ μεταξὺ σοβαρὰ ὑπερτίμησις τοῦ χάρτου (μέχρις ὥρας κατὰ 40 τοῖς ἑκατόν), ἥτις ἐνδέχεται νὰ λάβῃ ἔτι μεγαλειτέρας διαστάσεις.

— Ὡς εἰς τὸ τεῦχος π. Νοεμβρίου ἐδηλώσαμεν, ὅσοι συνδρομηταὶ ἐπροπλήρωσαν ὁλόκληρον τὴν συνδρομὴν τοῦ 1939 (δρ. 60) πιστοῦνται μὲ τὴν ἡμίσειαν συνδρομὴν τοῦ 1940, ἤτοι δρ. 30. Παρακαλοῦνται λοιπὸν οἱ οὕτω πως πιστούμενοι συνδρομηταὶ νὰ μᾶς ἐμβάσουν τὸ συμπλήρωμα τῆς συνδρομῆς τοῦ 1940, ἤτοι δρ. 30, ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαΐου, ἄλλως θὰ παραγραφῇ ἡ ὡς ἄνω πίστωσίς των. Οἱ δὲ μὴ προπληρώσαντες παρακαλοῦνται νὰ μᾶς ἐμβάσουν ἀμέσως δρ. 30 διὰ τὸ 1939 καί. ἐὰν θέλουν νὰ συνεχίσουν τὴν συνδρομήν των, ἑτέρας δρ. 60 διὰ τὸ 1940.